

ሁለተኛ ቀን:

ሮሜ 10:1-8

በሮሜ 9:30-10:21 ባለው ክፍል ሐዋርያው ጳውሎስ እስራኤላውያን የራሳቸውን መሢሕ ኢየሱስን ያልተቀበሉበትን ሁለተኛ ምክንያት ይናገራል። የጳውሎስ መልስ እስራኤል በነፃ ፈቃድ የእግዚአብሔርን የደኅንነት መንገድ እምቢ ብላ የራሷን መንገድ እንደተከተለች ነው። በእምነት የሚገኘውን የደኅንነት መንገድ እምቢ ብለው በራሳቸው መልካም ሥራ ደኅንነት ለማግኘት ሞከሩ። ስለሆነም የደኅንነትን ዐለትና ጥበቃ ከክርስቶስ ከማግኘት ፈንታ በእርሱ ተሰናክሉ። በሮሜ 10:1-13 ጳውሎስ ሁለቱን የደኅንነት መንገዶች የበለጠ ማብራራት ይቀጥላል።

13ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 10:1-4 አንብብ። ጳውሎስ እስራኤላውያን ወንድሞቹ ወደ ደኅንነት ይመጡ ዘንድ ለማድረግ ከዚያ በኋላ ያደረገው ነገር ምንድን ነው?

14ኛ ጥያቄ:- ሀ) እስራኤላዊያን የነበራቸው ቅናት ምን ዓይነት ነው? ለ) በቅናታቸው ላይ ስሕተት የሆነው ነገር ምንድን ነው?

15ኛ ጥያቄ:- ሀ) እስራኤላዊያን ያላወቁት ጽድቅ ምን ዓይነት ነው? ለ) ይህንን ጽድቅ ስላላወቁ ያደረጉትን ነገር ምንድን ነው? ሐ) እስራኤላውያን ያልተገዙበት ነገር ምንድን ነው?

16ኛ ጥያቄ:- በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው ማን ነው?

17ኛ ጥያቄ:- ሀ) ስለ ሕግ ክርስቶስ ያደረገው ነገር ምንድን ነው? ለ) ይህ ማለት ምን ማለት ይመስልሃል?

እግዚአብሔር ለደኅንነታችን በሰጠው በኢየሱስ ብዙዎች አይሁዳውያን እንደተሰናከሉ ጳውሎስ ጽፎአል። አሁን ለጥቂት ጊዜ ጳውሎስ ቆም ይላል። ይህ መሰናክል ለጳውሎስ በሩቅ ያለው የሥነ-መለኮት ትምህርት ጉዳይ ብቻ አይደለም። አይሁዳውያን የራሱ ሕዝብና ቤተሰብ ስለሆኑ ታላቅ ኃዘንና ስቃይ ይሰማዋል። በልቡ ያለው ከፍተኛ ፍላጎት የአይሁድ ሕዝብ ፈታቸውን ወደ ክርስቶስ እንዲመልሱና እንደ መሢሕና አዳኝ አድርገው እንዲቀበሉት ነበር። ጳውሎስ በሮሜ 9-11 ስለጠፉት ሕዝቦች ሲናገር፣ ለእርሱ አሳባዊ የሆነ ውይይት

አልነበረም። ልቡ ለጠፋት ነፍሳት የተሰበረ ስለነበረ አንድ ነገርን አድርጓል፡- ለደኅንነታቸው ጸልዩአል።

18ኛ ጥያቄ፡- በአካባቢያችን ለሚጠፉ ነፍሳት ምን ማድረግ አለብን?

አንዳንድ ጊዜ በዚህ ዘመን ያሉ ክርስቲያኖች በአካባቢያቸው ስላሉ የማያምኑ ሰዎች ይወያያሉ። ውይይታቸው ያልጻኑ ሰዎች እንዴት እንደሚያሳድዷቸው ሊሆን ይችላል። በአካባቢያቸው የሚኖሩ የማያምኑ ሰዎችን በኃጢአት የተበላሸ የአኗኗር ዘይቤ እንዴት እንደሚያርቁ ሊወያዩ ይችላሉ። ከዚህ ሌላ ትልልቅ ስብሰባዎች በማዘጋጀት ለማያምኑ ሰዎች ወንጌልን ስለ ማዳረስ በብዙ ሊነጋገሩ ይችላሉ። ብዙ ጊዜ ግን ወንጌልን ለእነርሱ ስለማዳረስ የሚያደርጉት ነገር የለም። ለማያምኑ ሰዎች ወንጌልን ስለ ማዳረስ ክርስቲያኖች ሊያደርጉት የሚችሉት መጸለይ ነው። እያንዳንዱ ክርስቲያን በአካባቢው ላሉ ለማያምኑ ሰዎች በየዕለቱ መጸለይ አለበት።

19ኛ ጥያቄ፡- እዚህ ጋ ትንሽ ቆም በልና ስለምታውቃቸው የማያምኑ ሰዎች አስብ። እግዚአብሔር በደኅንነት መልእክቱ ወደ እነርሱ ይደርስ ዘንድ ጸልይ።

ጳውሎስ ለራሱ ሕዝብ ያለው ትኩረት ከፍተኛ የሆነው ለእግዚአብሔር ምን ያህል ቀናተኞች እንደሆኑ ያውቅ ስለ ነበር ነው። እርሱ ራሱም ለእግዚአብሔር ቀናተኛ ነበር።

20ኛ ጥያቄ፡- ፊልጵ. 3፡4-6 አንብብ። ለእግዚአብሔር ያለውን ቅናት ለማሳየት ጳውሎስ ምን አደረገ?

ጳውሎስ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት የሚፈልግ አይሁዳዊ ስለነበር ሊያስብና ሊደርስበት የሚችለውን መልካም ነገር ሁሉ አድርጓል። አክራሪ እንደነበሩት ፈሪሳውያን እንደ አይሁዳዊ ወገን ሕግን ለመጠበቅ ጥረት አድርጓል። እንደ ፈሪሳዊነቱ ይጠበቅበት የነበረውን ሕጋዊ የሆነ ነገር በሙሉ አድርጓል። ለይሁዲነት ሃይማኖቱ ምን ያህል የተሰጠ መሆኑን ለማሳየት፣ እግዚአብሔርን እውነተኛ እምነት ያጠፋሉ ብሎ የገመታቸውን ሁሉ ለማጥፋት አሳድዷቸዋል። እግዚአብሔር በዚያ ደስ ይሰኛል ብሎ ይገምት ስለ ነበረ ቤተ ክርስቲያንን አሳድዷል።

ስለዚህ የአይሁድ ሕዝብ ምን ያህል ለእግዚአብሔር ቀናተኛ እንደነበረ ጳውሎስ ያውቅ ነበር፤ ነገር ግን ቀናተኛነት ብቻ በቂ

አይደለም። የአይሁዶች ቅናት «በእውቀት ላይ የተመሠረተ አይደለም» ይላል። በሌላ አባባል እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት ብዙ ቢሠሩም እንኳ እግዚአብሔር የፈለገውን ነገር አያደርጉም ነበር። እግዚአብሔር ሰዎች በእርሱ ፊት ጻድቅ የሚሆኑበትን መንገድ አቅዷል፤ ነገር ግን አይሁዶች ያንን የጽድቅ መንገድ ተዉ፤ ሳይቀበሉትም ቀሩ። በምሕረቱና በእርሱ ባለቀ ሥራ በማመን የሚሆነውን የእግዚአብሔርን የጽድቅ መንገድ እምቢ በማለት ቀናተኛ የሆኑለትን ይህንን እግዚአብሔርን በእውነት እንደማያውቁት ገለጹ። ሕጉንና ታላቅነቱን ቢያውቁም እንኳ ጸጋውን፣ ፍቅሩንና ምሕረቱን አያውቁም ነበር። የእግዚአብሔርን የጽድቅ መንገድ እምቢ ሲሉ፥ በራሳቸው መንገድ ማለትም በመልካም ሥራቸው ጻድቅ ለመሆን የሚያደርጉትን ጥረት ቀጠሉ። ጥረታቸው ሁሉ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ለመጠበቅ ሆነና እግዚአብሔር እራሱን ለማወቅ ሳይችሉ ቀሩ።

በብሉይና በአዲስ ኪዳን ዘመን መካከል በነበረው ጊዜ እግዚአብሔርን የማይፈራ አንቲዮቁስ ኤፒፋኑስ የተባለ የአሦር ንጉሥ እስራኤልን በወረረ ጊዜ ኤሊሄዘር የተባለ የአይሁድ ካህን ተያዘና ወደ ንጉሡ ዘንድ አቅርበውት የዓሳማ ሥጋ እንዲበላ ታዘዘ። እርሱ ግን «ዓይኔን ጎልጉላችሁ ብታወጡት እንኳ አንጀቴንም ለእሳት መቃጠል አሳልፋችሁ ብትሰጡት አልነካውም፤ አላደርገውም» በማለት እምቢ አለ። ንጉሡን ለመታዘዝ ፈቃደኛ ባለመሆኑ በጣም ተገረፈ፤ ሥጋው በአለንጋ ይተለተል ጀመር። በወደቀም ጊዜ ወታደሮቹ ይረግጡት ጀመር። ከጥቂት ጊዜ በኋላ አንዳንድ ወታደሮች አዘኑለት። የዓሳማ ያልሆነ የተቀቀለ ሥጋ አመጡለትና «የዓሳማ ሥጋ አይደለም ስለዚህ ብላው፤ ንጉሥ የዓሳማ ሥጋ የበላህ ይመስለዋል በዚህም ትድናለህ» አሉት። እርሱ ግን የዓሳማ ሥጋ እንደበላ በማስመሰሉም ሳይስማማ ቀረ። በዱላው ብዛት ሊሞት ሲል እንዲህ ብሎ ጸለየ፤ «ለሕግህ ብዬ እጅግ አሰቃቂ በሆነ ሁኔታ በአለንጋ ተለብልቤ እሞታለሁ አለ»።

ኤሊሄዘርና እንደ እርሱ ያሉ ብዙ አይሁዶች ለእግዚአብሔር ቀናተኞች ነበሩ። ቀናተኝነታቸው የተመሠረተው ግን የእግዚአብሔርን የጽድቅ መንገድ በተሳሳተ መንገድ በመረዳት ነው። የእግዚአብሔርን ሕግ ሁሉ በመታዘዝ ጻድቃን እንደሚሆኑ ያስቡ ነበር፤ ስለዚህ የእግዚአብሔርን ሕግ በመታዘዝ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ለመሆን ይሞክሩ ነበር። ይህ ግን የእግዚአብሔር የጽድቅ መንገድ አልነበረም። ይህ የራሳቸው የጽድቅ መንገድ ነበር። ጻድቃን ለመሆን ታላቅ ጥረትን

አደረጉ። የመረጡት መንገድ የራሳቸው እንጂ የእግዚአብሔር ስላልነበር፤ ጥረታቸው ሁሉ ከንቱ ሆነ።

ታዲያ የእግዚአብሔር የጽድቅ መንገድ የትኛው ነው? በቁ. 4 ጳውሎስ «ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው» ሲል ጽድቅ በክርስቶስ በማመን መሆኑን ይገልጣል። ጳውሎስ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው ሲል ምን ማለቱ ነው? (በድሮው ትርጉም «የሕግ ፍጻሜ» ሲል፤ በአዲሱ የአማርኛ ትርጉም «የሙሴ ሕግ በክርስቶስ አክትሞአል» ይላል)። ጳውሎስ ይህን ሲል ክርስቶስ የሕግ ግብና ፍጻሜ ነው ማለት ይመስላል። በፍጹምነት በመታዘዝና በጥላነትና በትንቢት የተነገረለትን ሁሉ በማሟላት ወደ ፍጻሜ አመጣው። የሕግ ትእዛዛቱ፤ ጥላውና ትንቢቱ ሁሉ ወደ እርሱ ያመለክቱ ነበር። ኢየሱስ በምድር ላይ በኖረበት ጊዜ እነዚህን ጥላዎችና ትንቢቶች ሁሉ ፈጸመ። እርሱም የሕግን ትእዛዛት ሁሉ በፍጹምነት ታዘዘ። የሕግን የጽድቅ መመዘኛ ሁሉ በፍጹምነት ያሟላል። ሕግን ያሟላ ክርስቶስ ብቻ ስለሆነ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ሊሆን የሚችለው በእርሱ ብቻ መሆኑ ግልጽ ሆኗል። ሕግን በመታዘዝ በእግዚአብሔር ፊት የሚያደርገው ጥረት ሁሉ ከንቱ እንደሆነ ነገሮችን ወደ ፍጻሜ አምጥቷል። ስለዚህ የሕግ ግብ ክርስቶስ ነው (ሕግ የሚያመለክተው ወደ እርሱ ነበር)፤ የሕግ ፍጻሜ እርሱ ነው (ሁሉንም ነገር እንከን ሳይገኝበት ጠበቀው)። ሕግን በመታዘዝ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን የሚደረግ ሙከራ ወደ ፍጻሜ አምጥቶታል። ኢየሱስም ሕግን በፍጹምነት ስለታዘዘ በእርሱ የሚያምኑ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ይሆናሉ። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የመሆኛው መንገድ የሙሴን ሕግ በፍጹምነት መታዘዝ አይደለም። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን የሚችለው በክርስቶስ ኢየሱስ በመታመን ነው፤ እርሱም የሙሴን ሕግ በፍጹምነት በመታዘዝ ሙሉ በሙሉ ፈጽሞታልና።

ማሳሰቢያ፡ - በዚህ ክፍል ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ የሆነው ለክርስቲያናዊ አኗኗር መንገድ ሳይሆን፤ ጻድቅ ለመሆን ለሚደረግ ሙከራ እንደሆነ እንገነዘባለን። ወደ ምዕራፍ 9 ተመልሰህ የ1ኛ ቀን ትምህርትን ብትመለከት በዚያ አማኞች በሕግ ሥር ስላለመሆናቸው የተሟላ ጥናት ታገኛለህ።

የሮሜ 10:1-4 ማጠቃለያ፡ - እስራኤል የተከተለችው በሥራ የሚገኘው ጽድቅ የእግዚአብሔር የጽድቅ መንገድ አይደለም።

ከ 5-13 ባሉት ቁጥሮች፡ በቁጥር 4 አጠቃልሎ ላቀረበው ነገር ረጅም መግለጫ ይሰጣል። ለሚያምኑት ሁሉ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ የሆነው እንዴት ነው?

21ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 10፡5-8 አንብብ። አንድ ሰው ዘላለማዊ ሕይወትና ጽድቅን በሕግ በኩል ማግኘት የሚፈልግ ከሆነ፡ የሚያስፈልገው ምንድን ነው?

22ኛ ጥያቄ፡- ጽድቅን በእምነት በሚቀበሉበት ጊዜ ሰዎች ሊያደርጓቸው እንደሚያስፈልግ ጳውሎስ የሚጠቅሳቸው ሁለት ነገሮች ምንድን ናቸው? ለመልስ ቁ 6 ና 7 ተመልከት።

23ኛ ጥያቄ፡- ጳውሎስ እንደጠቀሰው እንደ ብሉይ ኪዳን ክፍል፡ የደገነነት ቃል የት ነው?

በሮሜ 10፡5-13 ጳውሎስ በሮሜ 10፡4 ላይ ያለውን ቃል በጥልቀት ይገልጻል። በመጀመሪያ፡ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ የሆነው እንዴት እንደሆነ ይናገራል። ሁለተኛ፡ ለሚያምን ሁሉ ጽድቅ እንዴት እንደሚመጣ ይገልጻል። የዚህን ምንባብ የመጀመሪያ ክፍል ዛሬ፡ ሁለተኛውን ክፍሉን ደግሞ ነገ እናጠናለን።

ክርስቶስ የሕግ መጨረሻ የሆነው እንዴት እንደሆነ ጳውሎስ ሁለት የብሉይ ኪዳን ጥቅሶችን በመጥቀስ ይገልጻል። የመጀመሪያው ጥቅስ በሮሜ 10፡5 የጠቀሰው ዘሌ. 18፡5 ነው።

24ኛ ጥያቄ፡- ዘሌ. 18፡1-5 አንብብ። እስራኤላውያን ወደ ከነዓን ምድር ከገቡ በኋላ በእግዚአብሔር በረከት ሥር ለመኖር ከፈለጉ ምን ማድረግ ነበረባቸው?

በዘሌ. 18፡5 እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ የከነዓንን ምድር ባገኙ ጊዜ በእርሱ በረከት ሊኖሩ ከፈለጉ፡ የእግዚአብሔርን ትእዛዛትና ሕጎች በሙሉ መጠበቅና የከነዓናውያንን ክፉ ተግባራት ከመፈጸም መቆጠብ እንዳለባቸው አስጠንቅቆአቸው ነበር። እርሱን በፍጹምነት በመታዘዝ ብቻ የእግዚአብሔርን ሙሉ በረከት ለመቀበልና በምድሪቱ ለመኖር እንደሚችሉ ተናግሮአቸው ነበር።

ጳውሎስ እነዚህን ቁጥሮች በመጥቀስ ሊያሳያቸው የፈለገው ነገር በሕግ በኩል የሚገኝ የጽድቅ መንገድ ፍጹም መታዘዝን የሚጠይቅ መሆኑን ነው። ለሕጉ በፍጹምነት በመታዘዝ ብቻ እስራኤላውያን በምድሪቱ መኖርን ሊቀጥሉና በእግዚአብሔር በረከት ደስ ሊሰኙ ይችሉ

ነበር። ይህ ፍጹም መታዘዝ ደግሞ የማይቻል መሆኑ የተረጋገጠ ነው። አይሁዶች ይህ የማይቻል እንደሆነና ሕጉን በመታዘዝ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን ከመሞከር ይልቅ ለደኅንነታቸው በእግዚአብሔር ምሕረትና ጸጋ ሊታመኑ እንደሚገባ ማየት ነበረባቸው። ጳውሎስ እግዚአብሔር እንዳዘዘው ሕጉን የጠበቀ አንድ ሰው ብቻ እንዳለ ይናገራል። ጌታ ኢየሱስ ብቻ ሕጉን በፍጹምነት ታዝዟል፤ ስለዚህ ማንም ሰው እውነተኛ ሕይወት ማግኘት የሚችለው በእርሱ ብቻ ነው። ሕይወትን ለማግኘት ሕግን በፍጹምነት መታዘዝን ሕጉ ስለሚጠይቅ ነው። ደኅንነት በእርሱ በኩል የሆነው ማንም ሊታዘዘው ያልቻለውን ሕግ እርሱ በፍጹምነት ስለታዘዘ ነው።

ጳውሎስ ክርስቶስ እንዴት የሕግ መጨረሻ እንደሆነ ከቁ. 6-8 ይነግረናል። ጳውሎስ በዚህ ስፍራ የማይቻል የነበረውን፣ ሰዎችን የማዳን ሥራ እግዚአብሔር እንደሠራ ለማሳየት ዘዳ. 30: 13-14ን ይጠቅሳል።

25ኛ ጥያቄ፡ - ዘዳ. 30: 11-14 አንብብ። ለእስራኤላውያን ስለሰጣቸው ትእዛዛት እግዚአብሔር ምን ይላል?

በዘዳ. 30: 11-14 እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ሕይወትና በረከት በሰጣቸው ትእዛዛት ውስጥ ሊያገኙ እንደሚችሉ ነግሮአቸዋል። ይህን ሲል ሁሉንም ትእዛዛት ሊታዘዙ ይችላሉ ማለቱ አልነበረም። በእግዚአብሔር ጸጋና በእርሱ በመታመን እያንዳንዱን የሕግን ትእዛዝ መረዳትና መታዘዝ ይችላሉ ማለቱ ነበር። ሕግጋቱ አንድ ራቅ ያለ ስፍራ ተደብቀው የሚኖሩና ልንረዳቸው የማንችላቸው አልነበሩም። ለአይሁዶች ሊረዱትና ሊያውቁት እጅግ ቀላል ሆኖ በቅርባቸው ነበር። እያንዳንዱ እስራኤላዊ እያንዳንዱን የእግዚአብሔርን ሕግ ለመረዳትና ለመታዘዝ ይችላል ነበር። በተጨማሪ እግዚአብሔር በጸጋው እስራኤላውያን በእርሱ ላይ ያላቸውን እምነት እንዲገልጹለት የመሥዋዕትን ሥርዓት ሰጣቸው። የእግዚአብሔርን ሕግ ሳይታዘዙ ሲቀሩና ኃጢአትን ሲያደርጉ በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን እምነት መሥዋዕት በማቅረብና ይቅርታን በመቀበል ይገልጹ ነበር። ስለዚህ ሕጎችን በሙሉ በመታዘዝ ማንም ሰው እራሱን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ማድረግ ባይችልም ሕግ የእግዚአብሔር ጸጋ መግለጫ ነበር። አይሁዶች እያንዳንዱን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ለመረዳትና ለመታዘዝ ይችሉ ነበር። እግዚአብሔርም በማይታዘዙበት ጊዜ ይቅርታን የሚቀበሉበትን መንገድ አዘጋጅተዋቸው ነበር። ጳውሎስ በሮሜ 10 ዘዳ.

30: 13-14ትን ሲጠቅስ፡ የእግዚአብሔር ጸጋ ሊያዩትና ሊጠቀሙበት ለፈቀዱ በብሉይ ኪዳንም እንደነበረ ሁሉ ተቀብለው በቀላሉ ሊጠቀሙበት ለሚፈልጉ አሁንም እንዳለ ያሳያል። እያንዳንዱ የሕግ ትእዛዝን ሁሉ ለመረዳትና ለማድረግ የማይቻል እንዳልነበረ ሁሉ፡ ዛሬም እግዚአብሔር ደኅንነትን ለሰዎች ሁሉ በቀላሉ የሚገኝ አድርጎታል። ይህንንም ያደረገው የሰው ልጆች ለደኅንነታቸው ሊያደርጉላቸው የማይችሉአቸውን ነገሮች በማድረግ ነው። እርሱ ለሰው ልጆች ያደረጋቸው እነዚያ ነገሮች ምንድን ናቸው? እግዚአብሔር ጸጋውን የሰጠው፡ እስራኤል የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንድታውቅ ነው። በተጨማሪም እግዚአብሔር ጸጋውን የገለጠው እያንዳንዱ እስራኤላዊ ሕጉን መጠበቅ ስላልቻለ ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን እያንዳንዱ እስራኤላዊ የአንዱን የሕግ ነጥብ መጠበቅ በሚያስፈልገው ጊዜ በየጊዜው መታዘዝን ወይም አለመታዘዝን መምረጥ ነበረበት። መታዘዝ ከመረጠ የእግዚአብሔርን ጸጋ ማግኘት ይችላል ነበር። በቁጥር 6 በክርስቶስ ባለ እምነት ወደ እግዚአብሔር የሚመጣ ሰው ሁሉ በልቡ ክርስቶስን ለማውረድ ወደ ሰማይ እንዴት እንደሚወጣ ማሰብ እንደሌለበት ይናገራል። ጳውሎስ በዚህ ስፍራ ስለ ክርስቶስ በሥጋ መምጣት ይናገራል። ለኃጢአት ደኅንነትን ለመስጠት ክርስቶስ ከሰማይ በመምጣት የሰውን ተፈጥሮና የሰውን አካል መውሰድ ነበረበት፤ ነገር ግን ዛሬ ክርስቶስን ወደ ምድር እንደ ሰው ማምጣት የማይቻል ተግባር መፈጸም አያስፈልግም። ለምን? ምክንያቱም እግዚአብሔር ይህንን የማይቻል የነበረ ተግባር ፈጽሞታልና። እግዚአብሔር ደኅንነትን ለመስጠት ክርስቶስን ወደ ምድር እንደ ሰው በማምጣት የማይቻለውን ተግባር ፈጽሞታል።

በተጨማሪ በቁጥር 7 እንደምናየው ወደ እግዚአብሔር በክርስቶስ እምነት የመጣው ሰው፡ ክርስቶስን ከሙታን ለማስነሣት ወደ ጥልቁ እንዴት መውረድ እንዳለበት ማሰብ እንደማይገባው ይናገራል። የክርስቶስን ትንሣኤ የሰው ልጅ ከኃጢአት ደኅንነትን ያገኝ ዘንድ አስፈላጊ ነበር። ክርስቶስ ከሙታን ባይነሣ ኖሮ፡ የኃጢአት ይቅርታ ሊኖር አይችልም ነበር። ዛሬ ግን ይህንን ክርስቶስን ከሙታን የማስነሣት ሥራ ማንም ሊሠራው አያስፈልገውም። ለምን? እግዚአብሔር ይህንን የማይቻል የነበረን ክርስቶስን ከሙታን የማስነሣት ሥራ ፈጽሞታልና፤ በዚህ ምክንያት ደኅንነት የሚቻል ሆኖአል።

የእግዚአብሔርን ደኅንነት ለመቀበል፤ የማይቻሉ ነገሮችን እንዲያደርግ ማንም ሰው አይጠበቅበትም። እግዚአብሔር የማይቻለውን ነገር ፈጽሞታል። ሰዎች ሊያደርጉት ያልቻሉትን ነገር እግዚአብሔር ስላደረገው ጽድቅን የሚያመጣው ቃል በቅርብ ነው (ሮሜ 10:8)። ደኅንነትን የሚያመጣው ቃል እያንዳንዱ ሰው ማግኘት ይችላል። እንዲፈጽመው ጠንካራ ሥራን የሚጠይቅ ነገር አይደለም። ሁሉም ሊያደርገው የሚገባው ነገር «የእምነትን ቃል» በመቀበል፤ እግዚአብሔር በፈጸመው ተግባር ማመን ነው። አንድ ሰው፤ እግዚአብሔር ክርስቶስን ወደ ምድር በማምጣትና ከሞት በማስነሣት፤ ደኅንነትን ለመስጠት በሠራው ሥራ ካመነ፤ እርሱ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ነው።

ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ የሆነው እንዴት ነው? (ሮሜ 10:4)። በመጀመሪያ፤ እርሱ ትእዛዛትንና ሕጎችን በሙሉ በፍጹምነት ስለጠበቀ በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር ለሚመጡት ሁሉ ሕይወትን ይሰጣል። ሁለተኛ፤ እግዚአብሔር ክርስቶስን ወደ ምድር የማምጣትና ከሞት የማስነሣት የማይቻል ሥራ ሰዎችን ለማዳን ብሎ ፈጽሞታል። በክርስቶስ ለደኅንነት የሚያስፈልጉ ሥራዎች ሁሉ ተፈጽመዋል። ከእግዚአብሔር እንደሚሰጥ ነፃ ስጦታ ከመቀበል በስተቀር የቀረ ነገር የለም። ከቁ. 9-12 ጳውሎስ በእምነት የሆነውን ይህን ጽድቅ እንዴት መቀበል እንደሚቻል መናገሩን ይቀጥላል። ይህንን በነገው ጥናታችን እንመለከታለን።

26ኛ ጥያቄ፡- ለእግዚአብሔር ቀናተኛ የሆኑ፤ ቅናታቸው ግን የተመሠረተው በእግዚአብሔር ፊት በእውነት ጻድቅ መሆን የሚቻለው እንዴት እንደሆነ በተገለጠ እውቀት ላይ ያልሆኑ ሰዎችን አስብ። ሀ) ለእግዚአብሔርና ለሕጉ ያላቸውን ቀናተኛነት እንዴት ያሳያሉ? ለ) ለእግዚአብሔር ባላቸው ቅናት ያጡት እውቀት ምንድን ነው?

ብዙ ሰዎች ዛሬ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት ቀናተኞች ናቸው። ቀደም ባለው ዘመን እንደነበሩ እንደነዚህ አይሁዶች ለእግዚአብሔር ያላቸውን መሰጠት ለማሳየት ምንም ነገር ቢሆን ያደርጋሉ። በቤተ ክርስቲያናቸው ወይም በመስጊዳቸው ያለውን ስብሰባ በታማኝነት ይካፈላሉ። ለድሆች፤ ለቤተ ክርስቲያናቸው ወይም ለመስጊዳቸው በርካታ ገንዘብ ይሰጣሉ። ከተጠየቁ ለእግዚአብሔር ያላቸውን መሰጠት ለማሳየት፤ እራሳቸውን ሊያስርቡ ወይም በመገረፍ ሊያሰቃዩ ይችላሉ። እነዚህ ሰዎች ለእግዚአብሔር ቀናተኞች ናቸው፤ ዳሩ ግን ይህ ቅን

የሚመስል ቅናታቸው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ አያደርጋቸውም። ቀናተኛ የሆኑት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ እንዴት እንደሚኮን በትክክል ሳያውቁ ነው። በክርስቶስ የሚያምኑ ሰዎች ለጓደኞቻቸውም ሆነ ለሥራ ጓደኞቻቸው ለእግዚአብሔር በትጋት መሥራት ብቻ በቂ እንዳልሆነ ለመናገር ያገኙትን ዕድል ሁሉ መጠቀም አለባቸው። የደኅንነትን ሥራ በፈጸመው በክርስቶስ ሥራ እስካላመኑ ድረስ ይህ ንጹሕ የሚመስል ቅናታቸው እንደሚጠፋና በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን እንደማይችሉ መናገር መቻል አለባቸው።

27ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) ለእግዚአብሔር ቀናተኛ የሆነና በነፃ ጸጋ ስለሚገኘው ደኅንነት ግን የማያውቅ አንድ የምታውቀውን ሰው ስም ጻፍ። ለ) ወንጌልን ለዚህ ሰው ለማካፈል በዚህ ሳምንት ምን ታደርጋለህ?

ሦስተኛ ቀን፡

ሮሜ 10:8-13

በሮሜ 9:30-10:21 ጳውሎስ የሚገልጸው፣ እስራኤላውያን ከእግዚአብሔር የጽድቅ መንገድ ይልቅ የራሳቸውን የጽድቅ መንገድ ስለመረጡ፣ የራሳቸው መሢሕ የሆነውን ኢየሱስን ለመቀበል እምቢ እንዳሉ ነው። በክርስቶስ ሥራ በማመን የሚገኘውን ጽድቅ ከመቀበል ይልቅ ሕግን በመታዘዝ እራሳቸውን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለማድረግ ሞከሩ። በሮሜ 10:4 ጳውሎስ ሲናገር «የሚያምኑ ሁሉ ይጸድቁ ዘንድ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነውና» ብሏል። በሮሜ 10:5-8 ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው ሲል ምን ማለቱ እንደሆነ ይናገራል። እግዚአብሔር ለሰዎች ደኅንነት ለመስጠት የሚያስፈልገውን ሥራ ሁሉ እንዳደረገ ይገልጻል። አሁን ደግሞ በሮሜ 10:8-13 ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጻድቃን እንደሚሆኑ ጳውሎስ ይናገራል። የሚጻድቁት የሚያምኑ ሁሉ ናቸው። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ለመሆን እግዚአብሔር ለእነርሱ ያደረገውን ሥራ መቀበልና ማመን አለባቸው።

28ኛ ጥያቄ፡ - ሮሜ 10:8-13 አንብብ። የደኅንነት ቃል ያለው የት ነው?

29ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) ሰው በአፋ ሊመሰክር የሚገባው ምንድን ነው? ለ) በልቡስ ማመን የሚገባው ምንድን ነው? ሐ) እነዚህን ነገሮች ሲያምንና ሲመሰክር ምን ይሆናል?

30ኛ ጥያቄ፡- በክርስቶስ ለሚያምኑ፤ ቅዱሳት መጽሐፍት የሰጡት ተስፋ ምንድን ነው?

31ኛ ጥያቄ፡- ወደ ደኅንነት ጉዳይ ስንመጣ፤ በአይሁድና በአሕዛብ መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

32ኛ ጥያቄ፡- ደኅንነትና በረከት የጌታን ስም በመጥራታቸው ምክንያት የሚቀበሉ እነማን ናቸው?

በሮሜ 10፡5-8 ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው (ሮሜ 10፡4) ማለት ምን ማለት እንደሆነ ጳውሎስ ገልጿል። በመጀመሪያ፤ እርሱ ማንም በፍጹምነት ሊጠበቃቸው የማይችላቸውን ትእዛዛት ሁሉ በፍጹምነት ስለጠበቀ፤ በእርሱ በኩል ወደ ክርስቶስ ለሚመጡት ሁሉ ሕይወትን ይሰጣቸዋል ማለቱ ነው። ሁለተኛው፤ እግዚአብሔር ሰዎችን ለማዳን አስፈላጊ ቢሆንም እንኳ የማይቻል የነበረውን ክርስቶስን ወደ ምድር የማምጣትና ከሙታን የማስነሣት ሥራ ፈጽሟል ማለት ነው። በክርስቶስ ለደኅንነት የሚያስፈልግ ሥራ ሁሉ ተፈጽሟል።

አሁን በሮሜ 10፡8-13 ጳውሎስ የደኅንነት ሥራ በሙሉ ስለተሠራ፤ አንድ ኃጢአተኛ ደኅንነትን እንደ ነፃ ስጦታ ከመቀበል በስተቀር ምንም ሊያደርገው ወይም ሊጨምረው የሚገባ የቀረ ነገር የለም ይላል። ጳውሎስ የደኅንነት ቃል «በአፍህም በልብህም ሆኖ ቀርቦልሃል» ሲል፤ ዘዳ. 30፡14ን እየጠቀሰ ነው። እርሱ እንደሚለው፤ ደኅንነትን ለማግኘት የሰው ኃላፊነት ከባድ አይደለም። ማንም ሰው ሊያደርገው የሚችለው ነው። ቀላልና ለሁሉም ሰው የሚደርስ ነው። እርሱም ሐዋርያት የሰበኩት ቃል ነው። እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል በሠራው ነገር ማመንና መታመን ደኅንነትን ለማግኘት በቂ ነው።

በሮሜ 10፡9-10 ጳውሎስ ከዘዳግም 30፡14 ላይ መጥቀሱን ይቀጥላል። ደኅንነትን ለማግኘት ሰዎች ለወንጌሉ መልእክት የሚሰጡት ምላሽ ምንድን ነው? ያ ቁጥር እንደሚናገረው የመዳን ቃል «በአፍህና በልብህ ሆኖ ቀርቦልሃል።» አንድ ሰው ለመዳን በአፋ መስከሮ በልቡ ማመን አለበት። በመጀመሪያ አንድ ሰው «ኢየሱስ ጌታ እንደሆነ በአፋ መመስከር» አለበት። ጳውሎስ በዚህ ቦታ «ጌታ» የሚለውን ቃል ሲጠቀም «አለቃ» ከማለት የላቀ ትርጉም ነበረው። «ጌታ» የሚለው ቃል ከብሉይ ኪዳን ለእግዚአብሔር ከተሰጠው ስም ማለትም ከያህዌ ወይም ጀሆቫ ጋር አንድ ነው፤ ስለዚህ ኢየሱስ አምላክ እንደሆነ ሰውየው

መመስከር አለበት ማለት ነው። በእርግጥ ይህ ማለት ኢየሱስን የሕይወቱ ጌታ አድርጎታል ማለት ነው፤ ምክንያቱም አንድ ሰው ኢየሱስ አምላክ እንደሆነ ከመስከረ፤ ሊከተለው የሚገባ የሕይወቱ ጌታ እንደሆነም መስከረል ማለት ነው። አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ደኅንነት ሲቀበል፡ - ኢየሱስ አምላኩ፤ ጌታውና የሕይወቱ መሪ፤ መሆኑን መቀበል አለበት። ሕይወቱንም ለጌታው ማስረከብ አለበት።

አንድ ሰው ለመዳን ሁለተኛ ማድረግ ያለበት ነገር፡ - «ኢየሱስን እግዚአብሔር ከሙታን እንዳስነሣው» ማመን ነው። ይህ ኢየሱስ ከሞት መነሣቱን ከማመን የላቀ ነገር ነው። ይህ የትንሣኤውን ታላቅነት ማመን ነው። እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስን ከሞት ሲያስነሣው፤ ኢየሱስ በመስቀል ላይ የከፈለውን መሥዋዕትነት የዓለምን ኃጢአት ለመክፈል በቂ እንደሆነ ተቀብሏል ማለት ነው። እግዚአብሔር ኢየሱስን ከሙታን ሲያስነሣው በኢየሱስ ሞት ሙሉ ደኅንነት እንደተገኘ ማረጋገጫ ነበር። አንድ ሰው የኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ ለእርሱ ደኅንነትን ለመስጠት በቂ እንደሆነ ሲገነዘብ ይድናል።

መልእክቱን የሚያነቡ ሰዎች እንደተረዱት እርግጠኛ ለመሆን ጳውሎስ አሳቡን በቂ. 10 ላይ ይደመድመዋል። ከሁሉ በፊት አንድ ሰው በልቡ በክርስቶስ ማመን ወይም መደገፍ አለበት። በክርስቶስ በሚያምንበት ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ይባላል። ይህ የሮሜ 3:21-4:25 ዋና አሳብ ነው። ይህ እምነት እውነተኛ ከሆነ በውጭም ለክርስቶስ መቆምን ያስከትላል። በእውነት በክርስቶስ ለደኅንነቱ የተደገፈ ሰው በክርስቶስ እንዳመነና የእርሱ ተከታይ እንደሆነ በአፋ ይመሰክራል። ይህ ውጫዊ የሆነ ምስክርነትም ደኅንነቱን ያጠናክራል።

ሰውን የሚያድነው ምንድን ነው? የኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ የኃጢአቱን ዕዳ ለመክፈል በቂ እንደሆነ ማመንና ኢየሱስ አምላኩና ጌታው እንደሆነ በአፋ መመስከር ነው። ይህ ለማንም ሰው ሊያደርገው የሚያቅተው ነገር አይደለም። እግዚአብሔር ለሰዎች ደኅንነት የመስጠትን የማይቻል ሥራ እንዲቻል ስላደረገው ማንም ሰው ለዚህ ጉዳይ ምላሽ ሊሰጥና ደኅንነትን ሊቀበል ይችላል።

ከቁ. 11-13 ባሉት ቁጥሮች ውስጥ፤ ይህ ቀላል የሆነ ምስክርነትና እምነት የእግዚአብሔርን ደኅንነት ለመቀበል ለሰዎች ሁሉ የቀረበ እንደሆነ ለማረጋገጥ ሁለት ማረጋገጫዎችን ይሰጣል።

1. በሮሜ 10:11 ጳውሎስ ኢሳ. 28:16ን ለሁለተኛ ጊዜ ይጠቅሰዋል። (በመጀመሪያ ይህንን ጥቅስ በሮሜ 9:33 ጠቅሶታል)። በኢሳ. 28:16 እግዚአብሔር ለእሥራኤል ጥበቃ ሊያገኙበት የሚችሉበት ጠንካራ ዓለት እንደሚሆንላቸው የተስፋ ቃል ሰጥቶአቸዋል። እግዚአብሔርን ከለላ አድርገው የሚታመኑበት ይህ ጠንካራ ዓለት እንደማይወድቅ የሚተማመኑ ከቶ አያፍሩበትም። ጳውሎስ ይህንን ጥቅስ የሚጠቅሰው በክርስቶስ ያለ እምነት ለደኅንነት በቂ መሆኑን ለማሳየት ነው። ኢየሱስ አምላክ ስለሆነ፣ በእርሱ ሞትና ትንሣኤ የሚታመኑ እምነታቸው ደኅንነትን ያስገኛላቸዋል። በእግዚአብሔር የፍርድ ወንበር ፊት ቆመው በድንገት ለደኅንነት የሚበቃ ነገር እንዳለደረጉ ሆነው የሚያፍሩበት ሁኔታ ሊፈጠር ጨርሶ አይችልም። እምነታቸው ደኅንነትን እንደሚያስገኛላቸው እግዚአብሔር ቃል ገብቶላቸዋል።

በጳውሎስ ጊዜ የነበሩ ሰዎች ይህንን አሳብ በተሳሳተ መንገድ ተረድተውታል። የአይሁድ ሕግ የሚጠይቀውን ነገር ሁሉ ለማድረግ በመሞከር በፍርድ ቀን እንደማያፍሩ ገምተዋል። በፍርድ ቀን እግዚአብሔር እንደሚቀበላቸው እርግጠኛ ለመሆን እራሳቸውን ጸድቃን ለማድረግ በጣም ይሞክሩ ነበር። ይህ ግን የእግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ አልነበረም። ማንም ሰው የሕግ ትእዛዛትን በሙሉ መጠበቅ ስለማይችል፣ እንዲህ ዓይነቱ ደኅንነት የመፈለጊያ መንገድ በፍርድ ቀን ኃፍረትን ያስከትላል። ከእግዚአብሔር የፍጹምነት መመዘኛ መውደቃቸውን ሲገነዘቡ ድንጋጤና ኃፍረት ይከተላቸዋል። በፍርድ ቀን ኃፍረት እንደማያጋጥም እርግጠኛ የሚሆንበት ብቸኛው መንገድ፣ እግዚአብሔር በክርስቶስ ያጠናቀቀውን ሥራ መቀበል ነው።

2. መመስከርና ማመን ብቻ ደኅንነትን ለመቀበል እንደሚያስፈልጉ ጳውሎስ ያቀረበው ሁለተኛ ማረጋገጫ በ12 ና 13 ቁጥሮች ላይ ይገኛል። ጳውሎስ ደኅንነትን ለአይሁድም ሆነ ለአሕዛብ ልዩነት እንደሌለው በመናገር ላይ ትኩረትን ሰጥቶ ይጀምራል። (አሕዛብ የሚለው ቃል የሚወክለው በቀድሞ ትርጉም «የግሪክ ሰው» በአዲሱ ትርጉም «አረማዊ» ነው)። አይሁድም ሆነ አሕዛብ ሁሉ ደኅንነትን በሚቀበሉበት መንገድ አንዳችም ልዩነት የላቸውም። ጳውሎስ ይህንን እንዴት አወቀ? ምክንያቱም ሁሉን የፈጠረ፣ የሁሉም ጌታና መሪ የሆነ አንድ ጌታ እግዚአብሔር ስላለ ነው። አንድ እግዚአብሔር

ብቻ ስላለ የእግዚአብሔርን የደኅንነት በረከት ለመቀበልም አንድ መንገድ ብቻ አለ።

የእግዚአብሔርን የደኅንነት በረከት ለመቀበል የሚያስችል ለሰዎች ሁሉ የሆነው አንድ መንገድ የቱ ነው? ጳውሎስ ኢ.ዩ. 2: 32ን በመጥቀስ ይመልሳል።

33ኛ ጥያቄ፡- ኢ.ዩ. 2: 30-32 አንብብ። ሀ) «የጌታ ቀን» ተብሎ በሚጠራው በመጨረሻው ቀን እግዚአብሔር የሚያመጣቸው አስጨናቂ ምልክቶች ምንድን ናቸው? ለ) በዚህ ቀን ሰው ደኅንነትንና ነፃ መውጣትን ያገኝ ዘንድ ምን ማድረግ አለበት?

በኢ.ዩ. 2: 28-32 ነብዩ ኢዩኤል ስለመጨረሻው ቀኖች ይናገራል። በመጀመሪያ፡ በመጨረሻው ቀን ስለሚመጣው ስለ መንፈስ ቅዱስ በረከት ይናገራል። ይህ ክርስቲያኖች የተቀበሉት በረከት ነው። ሁለተኛ፡ እግዚአብሔር በምድር በሚፈርድበት በመጨረሻው ቀን ስለሚያመጣቸው ምልክቶች ይናገራል። ይህ ገና በመጨረሻው ቀን የሚመጣ ምልክት ነው። ኢዩኤል እንደሚለው በዚያ ቀን የእግዚአብሔርን ስም የሚጠሩ ብቻ ይድናሉ። ይህ ማለት በእግዚአብሔር ብቻ የሚያምኑ እርሱ እንደሚያድናቸው አውቀው በእርሱ የሚደገፉ ብቻ ይድናሉ ማለት ነው።

ጳውሎስ ይህንን ጥቅስ የጠቀሰው ከእግዚአብሔር ፍርድ መዳን የሚቻለው የጌታን ስም በመጥራት ለደኅንነት በጌታ በመታመን ብቻ እንደሆነ ለማሳየት ነው። ለአይሁድም ሆነ ለአሕዛብ የእግዚአብሔርን ደኅንነትና የባለጠግነቱን በረከት ለመቀበል የሚያስችለው ብቸኛው መንገድ በራሱ መንገድ እንዲያድናቸው እግዚአብሔርን መጥራት ነው። ማንም ሰው የሚድንበት ብቸኛው መንገድ እግዚአብሔር በክርስቶስ ኢየሱስ በፈጸመው ሥራ ማመን ነው።

እንዴት መዳን እንደሚቻል ዛሬ በዓለም ላይ የተለያዩ አደናጋሪ አሳቦች አሉ። ማንም ሰው በእግዚአብሔር ፊት በሚቆምበት ጊዜ ለደኅንነቱ በቂ ተግባር አልፈጸምክም ተብሎ እንዲያፍር አይፈልግም። ስለዚህ የእግዚአብሔርን ደኅንነት ለማግኘት ተግተው ይጥራሉ። በርካታ መልካም ነገሮችን ሊያደርጉ ይችላሉ። ሊጸሙና ሊጸልዩ ይችላሉ። በየቀኑ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሊሄዱና ቅዱስ ቁርባንን ሊቀበሉ ይችላሉ። አሥርቱ ትእዛዛትን በሙሉ ለመጠበቅ ከፍተኛ ጥረት ያደርጉ ይሆናል፤

ዳሩ ግን እነዚህ ሰዎች በጳውሎስ ጊዜ እንደነበሩ አይሁዶች ደኅንነታቸውን ሕግን በመጠበቅ ለማግኘት የሚጥሩ ናቸው። የጳውሎስ መልስ ደኅንነትን በሥራ ለማግኘት ጥረት ማድረግ የእግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ አይደለም የሚል ነው። የደኅንነትን አስቸጋሪ ሥራዎች በሙሉ እግዚአብሔር ፈጽሞታል። ከማንም ሰው የሚጠበቀው ነገር ቢኖር የእግዚአብሔር ሥራ ለደኅንነታችን በቂ እንደሆነ ማመንና በክርስቶስ ላይ ያለውን እምነት ለሌሎች መመስከር ነው። ማንም ይሁን፣ ከዚያ ወዲያ የእግዚአብሔርን የደኅንነት በረከቶች ሐሴት እንደሚያደርግባቸው እርግጠኛ መሆን ይችላል የሚል ነው።

34ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ጥቂት ቆም በልና ደኅንነታቸውን በመልካም ሥራቸው ለማግኘት ብለው የሚጥሩ የምታውቃቸውን የሦስት ሰዎች ስም ጻፍ። ለ) በሮሜ 10፡6-13 ባለው ክፍል ላይ ተመሥርተህ፣ ከእግዚአብሔር ደኅንነትን የመቀበያው መንገድ እምነት ብቻ እንደሆነ የምታስረዳበትን የወንጌል አቀራረብ ጻፍ። ሐ) ለእነዚህ ሰዎች ወንጌልን ለማካፈል ዕድል እንድታገኝና እግዚአብሔር ልባቸውን እንዲከፍትና ቀላል የሆነውን ወንጌል ለመረዳት እንዲችሉ ጸልይ።

የሮሜ 10፡5-13 ማጠቃለያ፡- በሕግ ሥራ መጽደቅ አይቻልም፤ ነገር ግን በእምነት መጽደቅ በቀላሉ የሚገኝ ነው። አንድ ሰው በቀላሉ በጌታ ሊደገፍና ስሙን ሊጠራ ብቻ ያስፈልጋል።

አራተኛ ቀን፡

ሮሜ 10፡14-21

በሮሜ 9፡30-10፡21 ጳውሎስ እስራኤላውያን የራሳቸውን መሢሕ ያልተቀበሉበትን ሁለተኛ ምክንያት ይሰጣል። ምክንያቱ የእግዚአብሔርን የደኅንነት መልእክት በነፃ ፈቃዳቸው እምቢ ስላሉና የራሳቸውን የደኅንነትን መንገድ መከተልን ስለመረጡ ነው። እግዚአብሔር ደኅንነትን ሊሰጣቸው በጨረሰው ሥራ በመታመን ፈንታ ደኅንነታቸውን በራሳቸው መልካም ሥራ ለማግኘት ይሞክራሉ። የደኅንነት መንገድ የእግዚአብሔርን ስም በመጥራት ነው እንጂ በመልካም ሥራ ለመጽደቅ በመታመን አይደለም።

ነገር ግን ብቸኛው የደኅንነት መንገድ የእግዚአብሔርን ስም መጥራት ከሆነ፣ በዓለም ሁሉ ደኅንነት በክርስቶስ ብቻ እንደሆነ መነገሩ በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ጳውሎስ አሁን የደኅንነትን መንገድ የመስበኩን

አስፈላጊነት በመግለጽ እስራኤል መልእክቱን አንደሰማችና እንደተረዳች ይናገራል። ወንጌልን እምቢ ያሉት ባለመስማት ወይም ባለመረዳት አይደለም። እግዚአብሔር በነፃ ላቀረበው ደኅንነት ምላሽ ለመስጠት ሙሉ ዕድል ነበራቸው።

35ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 10፡14-15 አንብብ። አንድ ሰው የጌታን ስም እንዲጠራ የሚያስፈልገው ነገር ምንድን ነው?

36ኛ ጥያቄ፡- አንድ ሰው በክርስቶስ እንዲያምን የሚያስፈልገው ነገር ምንድን ነው?

37ኛ ጥያቄ፡- አንድ ሰው የወንጌልን ደኅንነት እንዲሰማ የሚያስፈልገው ነገር ምንድን ነው?

38ኛ ጥያቄ፡- አንድ ሰው ወንጌልን ለመስበክ የሚያስፈልገው ነገር ምንድን ነው?

39ኛ ጥያቄ፡- ወንጌልን ስለሚያመጡ ሰዎች እግዚአብሔር ምን ይላል?

አንድ ሰው ለመዳን የጌታን ስም የሚጠራ ከሆነ፣ የጌታን ስም ለመጥራት ዕድል የሚያገኝባቸው በርካታ ሁኔታዎች መፈጸም አለባቸው። ይህ መሆን እንዳለበት ለማሳየት ጳውሎስ በርካታ ጥያቄዎችን ያቀርባል።

በመጀመሪያ፣ አንድ ሰው ኢየሱስን ጌታው መሆኑን ከመመስከሩ በፊት ለደኅንነት ኢየሱስን በልቡ ማመን አለበት። ነገር ግን ይህ ሰው ኢየሱስ ብቸኛው የደኅንነት መንገድ መሆኑን በልቡ ከማመኑ በፊት ስለ ኢየሱስ መስማት አለበት። ስለ ኢየሱስ ሕይወት፣ ሞትና ትንሣኤ መስማት አለበት። ነገር ግን ስለ ኢየሱስ ከመስማቱ በፊት አንድ ሰው ሊሄድና ያንን መልእክት ሊያበሥርላት ይገባል። ስለዚህ አንድ ሰው ሊሄድና ደኅንነት የሚገኘው ኢየሱስን በማመን ብቻ እንደሆነ ሊነግረው እጅግ አስፈላጊ ነው።

የቀድሞ የአማርኛ ትርጉም የወንጌልን መልእክት ለሌሎች ሰዎች የሚያሰማ ሰውን «ሰባኪ» ብሎ ይጠራዋል። ይህ ጳውሎስ በአሳቡ ያለውን ነገር የሚገልጽ ጥሩ ቃል አይደለም። አንዳንድ ጊዜ አንድ ሰው «ሰባኪ» የሚል ቃል ሲሰማ አንድ በቤተ ክርስቲያን መድረክ ላይ ቆሞ የሚናገር ሰው ትዝ ይለዋል። ሰባኪን ከቤተ ክርስቲያን ገንዘብ እየተከፈለው እንደሚያገለግል ወንጌላዊ ወይም አንድ የተለየ ሥልጠና በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ወይም በሴሚናሪ እንዳገኘ ቄስ አድርጎ

ይቆጥራል፤ ነገር ግን ጳውሎስ በዚህ ቦታ እንዲህ ማለቱ በቤተ ክርስቲያን የሚሰብክ ሰው ማለቱ አይደለም። ለመስበክ ከቤተ ክርስቲያን የሚከፈለው ሰውም አይደለም። በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ወይም በሴሚናሪ ሥልጠና ያገኘ ሰውም አይደለም። ቃሉ የወንጌልን መልእክት የሚናገር ማንኛውም ሰው ማለቱ ነው። አዲሱ የአማርኛ ትርጉም «የምሥራቹን ቃል የሚያበሥሩ» ይለዋል። ጳውሎስ በአእምሮው ውስጥ ያለው ትክክለኛ አሳብ ይህ ነው። የምሥራች ቃል የሚያበሥረው ሰው ወጣት፣ ሽማግሌ፣ እናት፣ አባት፣ ተማሪ፣ የቢሮ ሠራተኛ፣ ወይም ወዝ አደር ሊሆን ይችላል። ደኅንነት በኢየሱስ መሆኑን የሚያውቅ ማንኛውም ሰው ሊሆን ይችላል። አንድ ሰው የወንጌልን ቃል እንዲሰማ፣ እንዲያምንና እንዲድን ይህንን የምሥራች ቃል የሚያመጣ ሰው መኖር አለበት።

በጉርብትና አብረሃቸው ስለምትኖርባቸው ከቤትህ ጎን ስላሉ ሰዎች አስብ። በመንገድ ላይ የሚሄዱ ወጣት ሰዎችን፣ ከጎንህ ያለውን መሬት የሚያርሱ ወይም በሚቀጥለው ግቢ የሚኖሩ ሰዎችንና፣ አብረሃቸው ትላንትና በታክሲ የሄድካቸውን ሰዎች አስብ። የሥራ ባልደረቦችህን፣ በሚቀጥለው ጠረጴዛ ላይ የምትሠራውን ሴት፣ ጠዋት በዕረፍት ሰዓት ሻይ ያመጣችሁህን ሴት ልጅ፣ ነገ አብረሃቸው ስብሰባ የምታደርጋቸውን የሥራ ጓደኞችህን አስብ። በዚህ ሳምንት የሚያስተምርህን ፕሮፌሰር፣ በዚህ የትምህርት ክፍል ጊዜ አብረውህ የሚማሩትን የክፍል ጓደኞችህን አስብ። አትክልት ብዙ ጊዜ በምትገዛበት ሱቅ ያለውን ሰው አስብ። ከእነዚህ ሰዎች አብዛኞቹ የተሳሳተ የጽድቅ መንገድ ይዘዋል። ልክ እንደ አይሁዶች ሃይማኖታዊ ሥርዓታቸውና ጥረታቸው እግዚአብሔርን እንደሚያረክ ያምናሉ። ስለ እርሱ የጽድቅ መንገድ እንዲያውቁ የእግዚአብሔር ዕቅድ አንዳንዶች የክርስቶስን የደኅንነት መልእክት ወደ እነርሱ እንዲያመጡላቸው ነው። የክርስቶስን ደኅንነት መልካም የምሥራች አንድ ሰው ይዘላቸው ካልመጣ ሊያውቁት የሚችሉበት አንዳችም መንገድ የለም።

ሰዎች ደኅንነትን ያገኙ ዘንድ አንድ ሌላ ጠቃሚ እርምጃ እንዳለ የሚያሳይ ጳውሎስ አንድ አሳብ ይናገራል፡- «ሰባኪ» መላክ አለበት ይላል። ብዙ ሰዎች አማኞች ካሉበት ቦታ እጅግ ራቅ ብለው ይኖራሉ። የክርስቶስን ወንጌል የሚያውቁና ሊያካፍሏቸው የሚችሉ ጓደኞችም የሏቸውም። ደኅንነት የሚገኘው በኢየሱስ ብቻ መሆኑን ቤተ ክርስቲያን የምሥራቹን ቃል የሚያበሥሩ ሰዎችን ካልላከችላቸው በሌላ በምንም

መንገድ ሊሰሙ ስለማይችሉ አብያተ ክርስቲያናት ወንጌልን የሚያሰሙ ሰዎችን ሊልኩላቸው ይገባል።

ይህ መልካም የምሥራች ዘላለማዊ የደኅንነት መልእክትን ስለያዘ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የሚሆኑበት ብቸኛውን መንገድ ያዘለ መልእክት ይዘው የሚሄዱትን ሰዎች፤ ጳውሎስ «እግሮቻቸው እንዴት ያማሩ ናቸው» ይላል። አዲሱ የአማርኛ ትርጉም መምጣታቸው «እንዴት ደስ ያሰኛል» የሚል ቃል በመጨመር የበለጠ ይገልጻል። ጳውሎስ በዚህ ስፍራ ኢሳ. 52:7ን ይጠቅሳል። በዚህ ስፍራ እግዚአብሔር በምርኮ የነበሩትን እስራኤላውያንን ወደ ምድራቸው እንደሚመልሳቸው ቃል ገብተላቸዋል። በምርኮ ለነበሩ ተስፋ ለቆረጡ አይሁዳውያን አንድ ሰው መልካምን የምሥራች ይዘላቸው ሲመጣ በታላቅ ደስታ ይቀበሉታል። ከምርኮ ነፃ የመሆንን የምሥራች ይዘ ስለሚመጣ መምጣቱ ከፍተኛ አድናቆትን ይፈጥራል። ጳውሎስ በኢየሱስ ክርስቶስ የሆነውን የዘላለምን ሕይወት መልካም የምሥራች ይዘ የሚመጣ ሰው መልእክቱን ለሚቀበሉ ሰዎች እጅግ ውብ ነው። መምጣቱን በእውነት ያደንቃሉ፤ ምክንያቱም የሚያድናቸውን መልእክት ይዞ መጥቷልና።

ይህ እግዚአብሔር ለአማኞች ሁሉ የሰጠው ትልቅ ዕድል ነው። ይህም በአካባቢያቸው ለሚኖሩ ሰዎች የሚያድነውን የወንጌልን መልእክት የማድረስ ዕድል ነው። መልእክቱን የሚቀበሉ ሰዎች አንድ ሰው መልእክቱን ወደ እነርሱ ይዞ በመምጣቱ፤ ለእነርሱ ላደረገው ጥንቃቄ ደስ ሲሰኙና ሲያመሰግኑ ይኖራሉ። ይህን መልእክት ይዘው የሚመጡ ሰዎች አመጣጣቸው ሁልጊዜ ውብ ነው።

40ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በአካባቢያችሁ ለሚኖሩ ሰዎች «መልካሙን የምሥራች የሚያበሥሩ» ይሆኑ ዘንድ ቤተ ክርስቲያን ለአባላቶች ምን እያደረገች ነው? ለ) ቤተ ክርስቲያን አባላቶችዋ ወንጌልን ለሌሎች የማድረስ ተግባራቸውን እንዲያዳብሩ የምትሰጠውን ሥልጠና እንዴት ልታሻሽል እንደምትችል አንዳንድ አሳቦችን ስጥ።

41ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የወንጌልን መልእክት ሊያካፍሏቸው የሚችሉ ክርስቲያኖች በአካባቢያቸው የሌላቸው ሰዎች የኢትዮጵያ ክፍል «መልካሙን የምሥራች የሚያበሥሩ» ሰዎችን ለመላክ ቤተ ክርስቲያን ምን እያደረገች ነው? ለ) መልካሙን የምሥራች የሚያበሥሩ ሰዎችን ወደ ሌሎች የኢትዮጵያ ክፍሎች በመላክ ሥራ

ውስጥ ቤተ ክርስቲያንህ የበለጠ መሳተፍ እንደምትችል ያለህን አሳብ ጻፍ።

የሮሜ 10: 14-15 ማጠቃለያ፡- አንድ ሰው የጌታን ስም እንዲጠራ በወንጌል ሰባኪ መልካሙ የምሥራች ሊሰበክለት ይገባል።

አንድ ሰው ክርስቶስን ከማመኑ በፊትና የጌታን ስም ከመጥራቱ በፊት ወደዚያ ሰው የወንጌል መልእክት መድረስ ካለበት አይሁዶች ይህንን ዕድል አግኝተዋልን? በክርስቶስ ለመደገፍ እውነተኛው ዕድል ነበራቸውን? ወንጌል ወደ እነርሱ ደርሶአልን? ጳውሎስ ለዚህ ጥያቄ ግልጽ የሆነ መልስ ይሰጣል፡- አዎን፤ የወንጌልን መልእክት ስምተዋል፤ ተረድተውታልም (ሮሜ 10: 16-21)።

42ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 10: 16-21 አንብብ። የወንጌልን መልካም የምሥራች የተቀበሉት አይሁዶች በሙሉ እንዳልሆኑ ለማሳየት ጳውሎስ የሚጠቅሰው የትኛውን ነቢይ ነው?

43ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እምነት ከየት ይመጣል? ለ) መስማት ከየት ይመጣል?

44ኛ ጥያቄ፡- ጳውሎስ እስራኤላዊያን ሁሉ ወንጌል ስምተዋልን የሚለውን ጥያቄ የሚመልሰው እንዴት ነው?

45ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር እስራኤላዊያንን በማን አስቀና? ለ) እግዚአብሔር እስራኤልን በማን አስቆጣ?

46ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር በማን ተገኘ? ለ) እግዚአብሔር ለማን ተገለጠ?

47ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር እጁን ወደ ማን ዘረጋ? ለ) እግዚአብሔር እጁን የሚዘረጋውን እስከ መቼ ድረስ ነው?

ጳውሎስ በሮሜ 10: 16-21 እሥራኤላዊያን የወንጌልን መልእክት በግልጽ እንደሰሙና እንደተረዱትም ያረጋግጣል። ወንጌልን ያልተቀበሉት ሊሰሙት ዕድል ስላላገኙ አይደለም፤ ወይም ስላልተረዱትም አይደለም። ወንጌልን መቀበል ትተው የራሳቸውን የደገነት መንገድ የተከተሉት በራሳቸው ነፃ ምርጫ ነው።

ጳውሎስ፤ እስራኤላዊያን ሁሉ ወንጌልን አለመቀበላቸው ይህ አዲስና ያልተጠበቀ ነገር እንዳልሆነ፤ አንባቢዎቹን ያሳስባል። በብሉይ ኪዳን እንኳ ከእስራኤላዊያን አብዛኞቹ እግዚአብሔር በነብያቱ በኩል ይልክ የነበረውን ቃል አልተቀበሉም። በኢሳ. 53: 1 ነቢዩ ኢሳይያስ አብዛኞቹ እስራኤላውያን መልእክቱን እንዳልተቀበሉ ይናገራል። በዚህ

ክፍል ኢሳይያስ በተለይ የሚተነብየው ስለ መሢሔ የተነገረውን መልእክት አብዛኛዎቹ እስራኤላዊያን እንዳልተቀበሉት ነው፤ ስለዚህ አብዛኛዎቹ እስራኤላዊያን የእግዚአብሔርን መልእክት ብዙ ጊዜ አይቀበሉትም ነበር። ጳውሎስ የመልእክቱን አንባቢያን በቁ. 14 ና 15 ያለውን ነገር ያስታውሳቸዋል። ይኸውም አንድ ሰው የሚያድን እምነት ከመቀበሉ በፊት የወንጌልን መልእክት መስማት አለበት፤ የወንጌል መልእክት ይሰማ ዘንድ ደግሞ ስለ ክርስቶስ ሊሰበክለት ያስፈልጋል። ይህ ጳውሎስን ወደ ዋና አሳቡ ያመጣዋል። ስለ ክርስቶስ መልእክት እስራኤል በእርግጥ ሰምቷልን? ለእነርሱ በሚገባ ተገልጦላቸዋልን? መልሱ «አዎን በእርግጥ ሰምተዋል» የሚል ነው። የወንጌል መልእክት ምን ያህል በሰፊው ለአይሁድ ሕዝብ እንደተገለጠ ለማሳየት መዝ. 19:4ን ይጠቅሳል። በመዝ 19:4 ዳዊት የእግዚአብሔርን ክብር የሚናገረው የተፈጥሮ ድምፅ ምድርን ሞልቷል ይላል። ሰማያትና የቀሩት ፍጥረታት ሁሉ የእግዚአብሔርን ክብር ያላወጁበት ስፍራ የለም። ልክ እንደዚሁ የአይሁድ ሕዝብ በሙሉ የወንጌልን መልእክት በግልጽና በሙላት እንደደረሰው ጳውሎስ ይናገራል። ጳውሎስ ምናልባት እያሰበ ያለው ወንጌል በግልጽ በኢየሩሳሌምና በይሁዳ፣ በአይሁዶች ምክራብ በዓለም አካባቢ ሁሉ የተፈጸመውንና በሐዋ. ሥራ የተመዘገበውን ሳይሆን አይቀርም (የሐዋ. 2:1-41፤ 3:1-4፣ 22፤ 5:12-42፤ 8:1-8፤ 11:19-21፤ 13:13-51፤ 17:1-15፤ 18:1-8፤ 19:8-10፤ 21:27-22:22፤ 28:17-31። በተጨማሪም በዚህ ሳምንት መጀመሪያ ቀን ትምህርት ያለውን 9ኛ ጥያቄ ተመልከት። እነዚህም ክፍሎች የሚያሳዩት ወንጌል በአይሁድ ሕዝብ መካከል በሰፊው እንደተገለጠ፣ አይሁዶች በተለይ ደግሞ የአይሁድ መሪዎች በተደጋጋሚ እንዳልተቀበሉት ነው።) ተፈጥሮ የእግዚአብሔርን ክብር በሁሉም ቦታ በግልጽ እንደሚያሳይ ሁሉ፣ ወንጌልም ለአይሁድ በሁሉም ስፍራ በግልጽ ተሰብኳል።

ነገር ግን ሌላ ጥያቄ አለ። ወንጌል ለአይሁዶች በምድር ሁሉ የተሰበከ ቢሆንም አይሁዶች መልእክቱን አልተረዱት እንደሆነ፣ ጳውሎስ ይህንን ጥያቄ በቁ. 19 ይጠይቅና አይሁዶች የወንጌልን መልእክት እንደተረዱት በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን በመጥቀስ ያረጋግጣል።

በመጀመሪያ ጳውሎስ ዘዳ. 32:21ን ይጠቅሳል። በዚህ ክፍል ሙሴ የሚተነብየው እሥራኤል ወደ ሐሰተኛ አማልክትና ወደ ጣዖቶች ሲመለሱ፣ እግዚአብሔር ሌሎች ሕዝቦችን መሣሪያ ለማድረግ ወደ

እነርሱ ዘር እንደሚል ነው። እነዚህ አሕዛብ የእግዚአብሔር የተመረጡ ሕዝቦች አይደሉም («ሕዝቤ በማይሆነው»)፤ የእግዚአብሔርን መገለጥ ስላልተቀበሉም «በማያስተውል ሕዝብ» ተብሎ ተጽፎአል። እግዚአብሔር ወደ እነዚህ አሕዛብ በሚመለስበት ጊዜ እስራኤላዊያን ይቅኑና ይቆጡ ነበር። በወንጌሉ መልእክት የተፈጸመው ነገር ይኸው ነው። እስራኤላዊያን ወንጌልን አንቀበልም ባሉ ጊዜ እግዚአብሔር ለአሕዛብ ሰጠው። እነዚህ አሕዛብ የብሉይ ኪዳን እስራኤል ከነበራት ዕድል መካከል አንዱ እንኳ ያልነበራቸው ናቸው (ሮሜ 9:4-5 ተመልከት)። ጳውሎስ ሊያሳይ የፈለገው የእግዚአብሔር መገለጥ መጠነኛ እውቀት የነበራቸው አሕዛብ ወንጌልን ተረድተው ወደ እግዚአብሔር ከመጡ፤ እስራኤላውያን ወንጌልን እንደሚረዱ የተረጋገጠ መሆኑን ነው። አሕዛብ የወንጌልን መልእክት ከተረዱ፤ እስራኤላውያን እንደሚረዱት እርግጠኛ ነው።

በሁለተኛ ደረጃ ጳውሎስ ኢሳ. 65:1-2 ይጠቅሳል። በኢሳ. 65:1 ኢሳይያስ ሲተነብይ እግዚአብሔር ለማይፈልጉት እንደተገኘ ተናግሯል። በአጠቃላይ ስናየው አሕዛብ የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔርን የማይፈልጉ የአሕዛብ መንግሥታት ናቸው። ጣዖታቸውና ሐሰተኛ አምላካቸውን ሲያመልኩና ሲከተሉ ነበር፤ ዳሩ ግን በወንጌል መልእክት እግዚአብሔር ለአሕዛብ እራሱን ሲገልጥ ተቀበሉት። እግዚአብሔርን የማይፈልጉ አሕዛብ እንኳ የወንጌልን መልእክት ከተረዱት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የመሆኛቸውን እውነተኛ መንገድ ማግኘት ከቻሉ፤ እግዚአብሔርን የሚፈልጉና የእግዚአብሔር መገለጥ በብሉይ ኪዳን የነበራቸው አይሁዶችም የወንጌልን መልእክት በእርግጥ መረዳት ይችላሉ። ኢሳ. 65:2 በተጨማሪ እግዚአብሔር ለእስራኤል መልእክቱን ቢሰጥም እንኳ (እጁን ቢዘረጋ)፤ ደጋግሞ ቀኑን ሁሉ ቢናገራቸውም እነርሱ ሳይታዘዙ ቀሩ፤ እንዲያውም ተቃወሙ። ጳውሎስ «የሚቃወሙ ሕዝቦች» ናቸው ሲል መልእክቱን ቢረዱትም እንኳ ሳይቀበሉት ቀሩ ማለቱ ነው። እግዚአብሔር በተደጋጋሚ ሊረዱት የቻሉትን መልእክት ሰጣቸው። እነርሱም ደጋግመው ተቃወሙ።

ኢሳ. 65:1-2 እና ዘዳ. 32:21 የሚያረጋግጡት እስራኤል ወደ እነርሱ የመጣውን የወንጌል መልእክት በግልጽ እንደተረዱት ነው። ስምተው የተረዱት ቢሆንም እንኳ ሳይቀበሉት ቀሩ። ለምን? የራሳቸውን የጽድቅ መንገድ ለመከተልና የእግዚአብሔርን የደኅንነት መንገድ

ላለመቀበል መረጡ። የእግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ የሆነውን በክርስቶስ የተፈጸመውን ሥራ በቀላሉ በእምነት እንደመቀበል፤ በራሳቸው መልካም ሥራ ደኅንነትን ለማግኘት ሞከሩ። እሥራኤል የራሳቸውን መሢሕ ሳይቀበሉ ለምን ቀሩ? ይህ እግዚአብሔር ለእነርሱ ያለው ፍቅር ስላበቃ አይደለም፤ ነገር ግን ጽድቅን በራሳቸው መንገድ ለመከተል ከእግዚአብሔር መንገድ ይልቅ የራሳቸውን ስለመረጡ ነው።

እሥራኤላውያን በግትርነት እግዚአብሔር ለሰጣቸው ወንጌል ለመታዘዝ እምቢ እንዳሉ ሁሉ፤ ዛሬም ወንጌልን የሰሙና የተረዱ፤ ዳሩ ግን ለመቀበል ፍቃደኛ ያልሆኑ ብዙ ሰዎች አሉ። ምናልባት ወንጌልን ያካፈላቸው ክርስቲያን ጓደኛ ሊኖራቸው ይችላል። ወንጌልን በቤተ ክርስቲያን ወይም በሪድዮ ሰምተው ሊሆን ይችላል። ወንጌልን የሚገልጥ መንፈሳዊ መጻሕፍትን አንብበው ይሆናል፤ ነገር ግን ልክ እንደ አይሁዶች የሰሙትንና የተረዱትን ወንጌል ሳይቀበሉ ቀሩ። እግዚአብሔር ለእነዚህ ሕዝቦች የወንጌል እጁን ያለማቋረጥ በትዕግስት ዘረጋላቸው። የእግዚአብሔር ሕዝብ ሃላፊነት ለእነርሱ ወንጌልን በማካፈል ያለማቋረጥ መጸለይ ነው።

48ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የወንጌልን መልእክት በግልጽ የሰማና የተረዳ የምታውቀውን ሰው አስታውስ። ይህንን ወንጌል መቀበል እንዲችል ጸልይለት። ለ) ከዚህ ሰው ጋር በአዲስ መልክ ቃሉን እንዴት እንደምታካፍለው ዐቅድ። ዕቅድህን በማስታወሻ ደብተርህ ጻፈው።

የሮሜ 10:16-21 ማጠቃለያ፡- በእሥራኤል ጉዳይ ብዙዎቹ ቃሉን የሰሙ ቢሆንም ሳይቀበሉት ቀሩ።

አምስተኛ ቀን፡

ለሳምንታዊ ስብሰባ ዝግጅት ይረዳህ ዘንድ የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስ።

የሮሜ 9:30-10:21 ማጠቃለያ፡- እስራኤል በአሁኑ ጊዜ ወንጌልን ለመቀበል እምቢ ብላለች። እስራኤል የራሷን የጽድቅ መንገድ ለመከተል ብላ የእግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ የሆነውን በክርስቶስ ማመን እምቢ ብላለች።

በሳምንታዊ የቡድን ስብሰባ ላይ ካልተገኘህ ለሳምንታዊ የቡድን ስብሰባ ከተዘጋጁት ውስጥ በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ አሰላስል (4ሐ፡

4መ፡4ሠ እና 4ረ)። ለእነዚህ ጥያቄዎችም በማስታወሻ ደብተርህ ላይ መልስ ጻፍ።

ሳምንታዊ የሰብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ

2. የሳምንቱ የጸሎት ጊዜ፡- ለእግዚአብሔር ቀናተኛ የሆኑ፤ ነገር ግን ደኅንነታቸውን በራሳቸው መልካም ሥራ ላይ የመሠረቱ ሰዎች ጸልዩ። ከዚህ በፊት ወንጌልን ሰምተው ለነበሩ ነገር ግን ላልተቀበሉት ሰዎችም ጸልዩ።

3. ክለሳ

4. ውይይት ሀ) በሮሜ 10 ላይ በመመሥረት፤ እግዚአብሔር እስራኤልን አይወድምን? ለሚለው ጥያቄ መልስ ሰጥ።

ለ. 1.) በአካባቢያችሁ ያሉ ያልዳኑ ሰዎችን ወንጌልን ለማድረስና እንዲቻል ሰዎችን ለማነቃቃት ቤተ ክርስቲያናችሁ ምን እያደረገች ነው?
2) በአካባቢያቸው ላሉ ላልዳኑ ሰዎች ለመጸለይ ትልቅ ጥረት እንዲደረግ ሰዎችን ለማነሣሣት ምን ማድረግ ትችላላህ።

ሐ) ሰዎች እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት በሐቀኝነትና በትጋት መሥራት በቂ ነውን? ይህ ክፍል ይህንን ጥያቄ እንዴት ይመልሰዋል?

መ) የኢየሱስን ለኃጢአት መሞትና መነሣት ሳይሰማና ሳያውቅ ሰው ሊድን የሚችልበት መንገድ አለን? ይህ ክፍል ጥያቄውን እንዴት በግልጽ ይመልሰዋል?

ሠ. 1) እያንዳንዱ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን አባሎቻቸው በአካባቢያቸው ላሉ ለማያምኑ ሰዎች ወንጌልን እንዴት እንደሚያካፍሉ የሚሰጧቸውን የሥልጠና ፕሮግራም እንዴት ማሻሻል እንደሚቻል ተወያዩበት። 2) ሰዎችን ለወንጌል ሥራ የማሠልጠን ዘዴን ለማሻሻል የአንተ ቤተ ክርስቲያን ከሌሎች ጋር እንዴት በኅብረትና በአንድነት ትሠራለች?

ረ. 1) በራሳችሁ አካባቢ ወንጌልን ለማስፋፋት አብያተ ክርስቲያናት እንዴት በአንድነት ሊሠሩና ሊተባበሩ ይችላሉን? 2) ምንም የወንጌል መስካሪ ወደሌለበት የኢትዮጵያ ክፍል፤ ወንጌልን ለማስፋፋት አብያተ ክርስቲያናት እንዴት ተባብረውና በአንድነት መሥራት ይችላሉን?

ሰ) እግዚአብሔር ለአንዳንድ ሰዎች ቃሉን የመስማት ዕድል አልሰጠም የሚል አባባል አለ። ለዚህ አባባል መልስ ለመስጠት ሮሜ 10: 16-21 እንዴት ያገለግላል?

ትምህርት 14

ሮሜ 11: 1-36

በዚህ ሳምንት የመጀመሪያ ቀን ትምህርት በጣም ረዘም ያለ ሲሆን፤ የሦስተኛና የአራተኛ ትምህርቶች ግን አጠር ያሉ ናቸው፤ ስለዚህ ለመጀመሪያው ቀን ትምህርት ሰፋ ያለ ጊዜ ለመስጠት ማቀድ አስፈላጊ ነው።

አንደኛ ቀን፡

ሮሜ 11: 1-10

ከሮሜ 9-11 ጳውሎስ ለልቡ እጅግ ቅርብ ስለሆነ ርእስ ይናገራል። ይህም ርእስ የሕዝቡ የእስራኤል ጉዳይ ነው። እስራኤል የእግዚአብሔር የተመረጠ ሕዝብ ነበር። ይሁን እንጂ እነርሱ እግዚአብሔር የሰጣቸውን የራሳቸውን አዳኝና መሢሕ ጌታ ኢየሱስን ከመቀበል እምቢ ብለዋል። እስራኤል የራሷን መሢሕ አልቀበልም ያለችው ለምንድን ነው? ይህ ማለት እግዚአብሔር የተሰፋ ቃሉን ሳያሟላ ቀረ ማለት ነውን? እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን ተስፋ ቃል ካልጠበቀ፤ የአዲስ ኪዳን ክርስቲያን እግዚአብሔር የገባውን ተስፋ ቃል እንደሚጠብቅ በምን እርግጠኛ መሆን ይችላል?

በሮሜ 9 ጳውሎስ ይህንን አስቸጋሪ ጥያቄ እስራኤላዊያን ሁሉ የተሰፋ ቃል ልጆች አይደሉም በማለት መልስ መስጠት ይጀምራል። የእግዚአብሔርን ምሕረት ለመቀበል የተመረጡት እስራኤላውያን ሁሉ አይደሉም። ሮሜ 9 በእግዚአብሔር ሉዓላዊነት ላይ የሚያተኩር ነው። በሮሜ 10 ጳውሎስ በእምነት የሆነውን የእግዚአብሔርን የደኅንነት መንገድ እስራኤል ያልተቀበለችው በራሷ ነፃ ምርጫ እንደሆነ በመናገር መልስ መስጠትን ይቀጥላል። በዚህ ምትክ በሥራ የሆነውን የራሷን የደኅንነት መንገድ ተከተለች። ሮሜ 10 ትኩረት ስለ ሰው ኃላፊነት ነው።

በሮሜ 11 ጳውሎስ ለጥያቄው ሦስተኛውን መልስ ይሰጣል፤ እግዚአብሔር ለእሥራኤል የገባው ተስፋ ቃል ያልተሟላውም እንዴት እንደሆነ ይናገራል።

1ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 11:1-36 አንብብ። ጳውሎስ በሮሜ 11:1 ላይ እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዳልጣለ ተናግሯል። ሀ) በሮሜ 11:2-10 ጳውሎስ እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዳልጣለ እንዴት ያረጋግጣል? ለ) በሮሜ 11:11-24 እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዳልጣለ ጳውሎስ እንዴት ያረጋግጣል? ሐ) በሮሜ 11:25-32 እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዳልጣለ ጳውሎስ እንዴት ያረጋግጣል?

2ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በዚህ ምዕራፍ ትኩረት የተሰጣቸው የእግዚአብሔር ባሕርያትን ጥቀስ። ለ) በዚህ ምዕራፍ መጨረሻ ለእግዚአብሔር ባሕርይ ጳውሎስ የሰጠው ምላሽ ምንድን ነው?

በሮሜ 11 ጳውሎስ እግዚአብሔር ለእሥራኤል የሰጠውን የተስፋ ቃል ሳያሟላ ቀርቶአልን? ለሚለው ጥያቄ ሦስት መልሶችን ይሰጣል። በመጀመሪያ፤ እግዚአብሔር ለእሥራኤል የገባውን ቃል ሳይሟላ አልቀረም፤ ምክንያቱም እንደ ጳውሎስ ኢየሱስን እንደ ግል አዳኛቸው የተቀበሉ በርካታ አይሁዶች አሉ (ሮሜ 11:1-10)። እነዚህ አይሁዶች የእግዚአብሔርን ተስፋ ቃል በረከት በሙላት ተቀብለዋል። በሁለተኛ ደረጃ፤ አይሁዶች ያልተቀበሉበት ምክንያት አለ። እግዚአብሔር የአይሁዶችን እምቢተኝነት የደገነነት ምሕረቱን ለአሕዛብ ለመግለጥ ተጠቀመበት (ሮሜ 11:11-24)። ይህ በሮሜ 9:22-29 ያለው ነጥብ ተከታይ ነው። በሦስተኛ ደረጃ በዚህ ምዕራፍ በሙሉ፤ በተለይ ከቁ. 25-32 እግዚአብሔር አሁንም ቢሆን ለእሥራኤል የሰጠውን ተስፋ ቃል ይጠብቃል ይላል። ሕዝቡ በሙሉ ኢየሱስን እንደ አዳኝ የሚቀበልበት ጊዜ ይመጣል (ሮሜ 11:12፤ 15፤ 16፤ 23፤ 25-32)። «እስራኤል በሙሉ የሚድንበት» እና (ሮሜ 11:26)፤ እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን ቃል ከግብ የሚያደርስበት ጊዜ ይመጣል።

ምዕራፉ በሙሉ ዋናው ትኩረቱ የእግዚአብሔር ተስፋ ቃል እርግጠኛ መሆኑን ማሳየት ነው። እግዚአብሔር ቃሉን የሚጠብቅ አምላክ ነው። ቃሉን የሚጠብቅ ታማኝ አምላክ ስለሆነ የማይታዘዙትን ሳይቀጣ የማይቀር እግዚአብሔርም ነው፤ ነገር ግን ቃሉን የሚጠብቅ ታማኝ አምላክ ስለሆነ የሚያድን እምነትን ለሰው ሁሉ የሚገልጥ ቸርና ርኅሩኅ አምላክና የሰጠውን ተስፋ ቃል ለማይታዘዙት እንኳ በምሕረቱ የሚጠብቅ ነው። የእግዚአብሔር ታማኝነት ምሕረትና ጽድቅ የእርሱን ጥበብ ታላቅነት ለማሳየት በአንድነት የሚሠሩ ናቸው። የእርሱ አእምሮና አስተሳሰብ ከሰው ጋር ጨርሶ ሊወዳደር የማይችል እጅግ ታላቅ ስለሆነ፤

ሰዎች ሊያደርጉት የሚገባቸው ብቸኛውና ትክክለኛ ነገር በፊቱ በመውደቅ ስለማንነቱና ለፍጥረቱ ስላለው ታላቅና በጥበብ የተሞላ ዕቅድ እርሱን ማምለክ ብቻ ነው።

እያንዳንዱ ሰብአዊ ተፈጥሮ ያለው ሰው፥ እግዚአብሔር እንዳልረዳው አድርጎ የሚሰማው ወቅት አለ። ሮሜ 11 ለእንደዚህ ዓይነት ጊዜ የሚሆን ከፍተኛ መነቃቃትና መጽናናትን የሚሰጥ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው። በኃይልና በሙላት የእግዚአብሔር ተስፋ ቃልና ምሕረት ጨርሶ እንደማይከዱን ያስተምራል።

3ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 11፡1-10 አንብብ። «እንግዲህ እግዚአብሔር ሕዝቡን ጣላቸውን?» የሚል ጥያቄ ከጠየቀ በኋላ፥ ወዲያውኑ ጳውሎስ እራሱን የሚጠቅሰው ለምን ይመስልሃል?

4ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዴት እንዳልተወለመጣለጽ ጳውሎስ የሚጠቅሰው የብሉይ ኪዳን ታሪክ ምንድን ነው? ለ) በዚህ ታሪክ ውስጥ የኤልያስ ስሜት ምን ይመስላል? ሐ) በዚህ ታሪክ ለበአል ያልሰገዱ ሰዎች ስንት ነበሩ? መ) ይህ ታሪክ የጳውሎስን አሳብ የሚገልጠው እንዴት ነው?

5ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔር ደኅንነት የሚመጣው በጸጋ ከሆነ፥ ደኅንነት ሊመጣ የማይችለው በምንድን ነው? ለ) ለምን?

6ኛ ጥያቄ፡- እስራኤል በተሳሳተ መንገድ ልታገኝ የሞከረችውን ደኅንነት ማን አገኘው?

7ኛ ጥያቄ፡- የእግዚአብሔርን የጽድቅ መንገድ ያልተቀበሉ ሰዎች ምን ሆኑ?

8ኛ ጥያቄ፡- በኢሳይያስ ትንቢት መሠረት፥ እግዚአብሔር ያዘጋጀውን የጽድቅ መንገድ ያልተቀበሉት ሰዎች ምን ይደርስባቸዋል?

9ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔርን በእምቢተኝነታቸው ለተጠሩ ሰዎች ዳዊት ምን ይደርስባቸዋል ይላል?

ጳውሎስ በሮሜ 11፡1-10 እግዚአብሔር ሕዝቡ የሆነውን እስራኤልን ጣላቸውን? ለሚለው ጥያቄ የሰጠውን መልስ ማጠቃለል ይጀምራል። የመጀመሪያ መልሱ በቀድሞው የአማርኛ ትርጉም «አይደለም» የሚል ሲሆን፥ በአዲሱ የአማርኛ ትርጉም «ከቶ አልጣላቸውም» የሚል ነው። ይህ ጠንካራ ቃል በሮሜ 6፡2 እና 15 ላይ የተጠቀመበት በግሪክ ቋንቋ ጠንካራው «አይደለም» ነው።

እግዚአብሔር ሕዝቡን ትቷል ወይም የተስፋ ቃሉን አልጠበቀም የሚለው ሐሳብ የማይታሰብ ነው ማለት ነው።

እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን እንዳላጠፈ የመጀመሪያ ማስረጃ ጳውሎስ እራሱ ነው። ጳውሎስ እራሱ አይሁዳዊ እንደሆነ በመናገር ለአይሁዳዊነት ሦስት የተለያዩ ትኩረቶች ሰጥቷል፡- እስራኤላዊ ነኝ፤ የአብርሃም ዘር ነኝ፤ ደግሞም ከእስራኤል ሕዝብ መካከል ተለይቶ ከሚታወቀው የመጀመሪያው የእስራኤላዊ ንጉሥ ከተገኘበት ከብንያም ወገን ነኝ ይላል። ጳውሎስ አይሁዳዊ የሆነና ኢየሱስን እንደ መሢሕና እንደ አዳኝ የተቀበለ ሰው ነው። ጳውሎስ እግዚአብሔር ለሕዝቡ በገባው የተስፋ ቃል በኩል የደገነንትን በረከት በመስጠቱ ተደስቶ ነበር። ከዚህም በላይ ጳውሎስ የቤተ ክርስቲያን አሳዳጅ ነበር። ቤተ ክርስቲያንን ለማጥፋት የሞከረ ሰው ቢሆንም እንኳ፡ እግዚአብሔር አዳነው። እግዚአብሔር ማዳን ብቻ ሳይሆን ጳውሎስን የአሕዛብ ሐዋርያ ካደረገ እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዳልጣለ ግልጽ ይሆናል። አይሁዳውያንን አሁንም ቢሆን እያዳነና እየተጠቀመባቸው ነው። ለእሥራኤላውያን የሰጠውን የተስፋ ቃል አሁንም ቢሆን እየጠበቀ ነው። እግዚአብሔር አስቀድሞ ያወቃቸውን ሕዝቦችን እንዳልተወ የመጀመሪያው ምሳሌ ጳውሎስ ነው። (ቁጥር 2 የአጠቃላይ የምዕራፉ ዋና ጥቅስ ነው)።

ኢየሱስን የተቀበለና በእግዚአብሔር የደገነንት በረከቶች ለመስጠት በገባው የተስፋ ቃል ሐሄት የሚያደርግ፡ በምሳሌነት የሚቀርብ ሰው ጳውሎስ ብቻ አይደለም። ሌሎችም ነበሩ። ሁልጊዜ እንደሚያደርገው እግዚአብሔር እስካሁንም ድረስ አንዳንድ አይሁዶችን እያዳነ እንደሆነ ለማስረዳት ጳውሎስ ወደ ብሉይ ኪዳን ይመለሳል።

10ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ነገሥት 19፡ 1-18 አንብብ። ሀ) ኤልያስ የፈራው ለምንድን ነው? ለ) በፍርሃቱ ጊዜ ምን አደረገ? ሐ) «ኤልያስ ሆይ በዚህ ዋሻ ምን ታደርጋለህ?» ብሎ ጌታ ሲጠይቀው፡ ኤልያስ የሰጠው ምክንያት ምንድን ነው? መ) እግዚአብሔር ለኤልያስ ምን መልስ ሰጠው?

በ1ኛ ነገሥት 19 ኤልያስ ክፉ ንግሥት ኤልሃቤል ልትገድለው እንደፈለገች ባወቀ ጊዜ ወደ ኮሬብ ተራራ ሸሸ (የሲና ተራራ ሌላ ስሙ ነው)። ይህ የእግዚአብሔር ዕቅድ ባይሆንም ኤልያስ ፈርቶና ተስፋ ቆርጦ ሸሸ። በተለይ እጅግ በጣም የፈራውና ተስፋ የቆረጠው፡ ለእግዚአብሔር ታማኝ የሆነ አንድ ሰው በምድር ላይ እንዳልቀረ በመገመት ነበር።

እግዚአብሔርን ከሚያመልኩ ሰዎች እርሱ ብቻ እንደቀረ ገምቶ ነበር። የእግዚአብሔር መልስ ጣዖት የሆነውን በአልን ያላመለኩ ገና ሰባት ሺህ ሰዎች አሉ። ለአንተም ቢሆን በጣም አስፈላጊ የሆነ አገልግሎት አለኝ የሚል ነበር።

ከዚህ ከኤልያስ ታሪክ ጳውሎስ የተረዳው ምንም እንኳ አብዛኛው እሥራኤላዊ ሁልጊዜ በእግዚአብሔር ላይ ያመፁ ቢሆንም እንኳ ከእነርሱ መካከል ለእግዚአብሔር ታማኝ የሆነ ቅሬታ ሁልጊዜ እንዳለው ነው። እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉ የሚፈጽመው ለእነዚህ ቅሬታዎቹ ነው። በኤልያስ ጊዜ እግዚአብሔር የራሱ የሆኑ ቅሬታዎች እንደነበሩት፣ በጳውሎስም ጊዜ የራሱ ቅሬታዎች ነበሩት። ጳውሎስ «በዚህም ጊዜ እግዚአብሔር በጸጋው የመረጣቸው ቅሬታዎች አሉት» ይላል። በጳውሎስ ጊዜ በእግዚአብሔር ጸጋ ምክንያት ለወንጌል መልእክት ምላሽ የሰጡና ኢየሱስን እንደ መሢሕና አዳኝ የተቀበሉ ሰዎች ነበሩ። እግዚአብሔር ለእስራኤል የገባውን የተስፋ ቃል አላጠፈም። ጳውሎስን ጨምሮ የእግዚአብሔርን ጸጋ የተቀበሉ እነዚህ የእስራኤል ቅሬታዎች በተስፋ ቃሉ የተሰጣቸውን በረከቶች ይቀበሉታል።

ዛሬም ቢሆን አብዛኛው የእስራኤል ሕዝብ የራሳቸው መሢሕ የሆነውን ኢየሱስን ባይቀበሉም እንኳ የተቀበሉት አይሁዶች ግን አሉ። እንደ ጳውሎስና በኤልያስ ጊዜ እንደነበሩት ሰባት ሺህ ታማኝ ሰዎች፣ የእግዚአብሔርን ጸጋ የተቀበሉ ታማኝ ቅሬታዎች ናቸው። እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን እንዳላጠፈ ምስክር ናቸው። ለእስራኤል የሰጠውን የተስፋ ቃል በእምነት ወደ እርሱ በመምጣት ጸጋውን የተቀበሉ አይሁዶችን በማዳን ይፈጽማል።

ነገር ግን የእግዚአብሔርን ጸጋ ያልተቀበሉት አይሁዶች ጉዳይስ? በቁ 6 ና 7 ጳውሎስ የመልእክቱን አንባቢዎች የምዕ. 9 እና 10 ትምህርትን የደገነንት መንገድ ተከትለው በሥራ ለመዳን ሞከሩ። የእግዚአብሔር ደገነንት መምጣት ያለበት በጸጋ ስለሆነ በራሱ መልካም ሥራ ሊቀበለው የሚሞክር ሰው ሁሉ ጨርሶ አያገኘውም። ማንም ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን በራሳቸው መልካም ሥራ ለማግኘት የሚያደርጉትን ጥረት ማቆምና እንደ እግዚአብሔር የጸጋ ስጦታ ሊቀበሉት ይገባል። ጸጋ እንዲሁ የሚሰጥ ችሮታ ነው፤ ስለዚህ ልናገኘው የጣርንለት ጸጋ፣ ጸጋ ሊሆን አይችልም።

አንድ ጓደኛህ ወደ አንተ መጥቶ «10 ብር በነፃ ልሰጥህ እፈልጋለሁ፤ ግን ከመስጠቴ በፊት ልትሠራቸው የሚገቡህ አንዳንድ ሥራዎች አሉ፤ እነዚህን ዕቃዎች ወደ ቤቴ እንድታደርሳቸው እፈልጋለሁ፤ ወደ ቤቴ ካደረስክልኝ በኋላም በግቢዬ ውስጥ ያለውን ሣር ታጭዳለህ፤ ከዚያም ውኃ ከወንዝ ቀድተህ እንድታመጣልኝ እፈልጋለሁ፤ በቀረውም ጊዜ በግቢዬ የአትክልት ስፍራ ትሠራለህ» ቢልህ ስለጓደኛህ «ነፃ ስጦታ» ምን ትላለህ? «ይህ ነፃ ስጦታ አይደለም፤ ስለሠራሁት ሥራ የሚከፈለኝ ነው፤ ይህ ገንዘብ ይገባኛል» ትላለህ። ልክ ነህ። አንድ ሰው ለሚቀበለው ነገር የሚሠራ ከሆነ በጸጋ ነው የተቀበለኩት አይልም። በጥረት የሚገኘ «ጸጋ» በእውነት ጸጋ አይደለም። ደኅንነትን በሥራው ለማግኘት የሚጥር ሰው የእግዚአብሔርን ጸጋ ሊያገኝ አይችልም።

በቁ. 7 ጳውሎስ ይህንን ትምህርት ከእስራኤላዊያን ጋር ያዛምደዋል። ከእግዚአብሔር ጸጋ ውጭ የሆኑ እስራኤላዊያን የእግዚአብሔርን ጽድቅ ፈልገዋል፤ ነገር ግን በተሳሳተ መንገድ ፈለጉት። ነፃ የጸጋ ስጦታ በሆነው በማመን የእግዚአብሔርን መንገድ ከመከተል ይልቅ በራሳቸው መንገድ ማለትም በሥራ ጸድቃን ለመሆን ሞከሩ፤ ስለዚህ ሊያገኙት የፈለጉትን ጽድቅ ሳያገኙት ቀሩ። የእግዚአብሔርን መንገድ በራሳቸው መንገድ በመለወጣቸውና በእምቢተኝነታቸው የበለጠ ልባቸው ጠነከረ። እግዚአብሔርን ያልተቀበሉት ልባቸው ስለጠነከረ ሳይሆን፤ ልባቸው የጠነከረው እግዚአብሔርን ስላልተቀበሉት ነው። ሌሎች በእግዚአብሔር የተመረጡት በጸጋ ለሆነው ለእግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ ምላሽ በመስጠት ጽድቅን ተቀበሉ።

በቁ. 8 እና 9 ጳውሎስ እስራኤላዊያን የእግዚአብሔርን መንገድ አንቀበልም ብለው የራሳቸውን መንገድ በመከተላቸው ስለደረሰባቸው ነገር ለመግለጽ ሦስት የብሉይ ኪዳን ክፍሎችን ይጠቀማል።

11ኛ ጥያቄ፡ - ዘዳ 29፡2-6 አንብብ። ሀ) እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ምን አደረገ? ለ) ይህንን ሁሉ በማድረጉ ውስጥ የእግዚአብሔር ዓላማ ምን ነበር? ሐ) እስራኤላዊያን 40 ዓመት በምድረ በዳ በመንከራተታቸው ስለደረሰባቸው ነገር የምታውቀውን አስብ። ያ ጊዜ የመታዘዝና በእግዚአብሔር የመታመን ጊዜ ነበር ወይስ ያለመታዘዝና የማጉረም ጊዜ?

12ኛ ጥያቄ፡ - ኢሳ. 29፡10 አንብብ። የነቢያትን መልእክት ቸል ያሉትን እስራኤላውያን እግዚአብሔር ምን አደረጋቸው?

13ኛ ጥያቄ፡ - መዝ. 69፡1-4፥ 14-24 አንብብ። ሀ) በዚህ መዝሙር የዳዊት ችግር ምን ነበር? ለ) እርሱ ከእግዚአብሔር የሚጠይቀው ነገር ምን ነበር?

ጳውሎስ በመጀመሪያ ዘዳ. 29፡2-6 ን በመጥቀስ ከኢሳ. 29፡10 ላይ ደግሞ አንድ ዐረፍተ ነገር ይጨምራል። በዘዳ. 29 ላይ ሙሴ ለእስራኤላውያን ይሰብካል። እግዚአብሔር ለእነርሱ በርካታ አስደናቂ ነገሮችን እንዳደረገላቸው ይጠቅሳል። በግብፅ እያሉ በዓይኖቻቸው ፊት ተአምራትን ሠርቷል። እንደ ዳቦና ወይን ያልተለመደ ምግብን በምድረ በዳ ሰጥቷቸዋል። ልብሳቸው በምድረ በዳ እንዳያልቅባቸው አድርጓል። ይህን ሁሉ አስደናቂ ነገር ያደረገላቸው እንደ እግዚአብሔር እንደ አምላካቸውና እንደ ጌታቸው እንዲያውቁት ነበር። ይህም ቢሆን እንኳ ከዘጸአት፥ ከዘሌዋውያን፥ ከዘኑልቄና ከዘዳግም መጻሕፍት የምንረዳው እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ላይ እንዳመፁ ነው። ባለመታዘዝ፥ በማጉረምረምና በማጉተምተም ይመላለሱ ነበር። ጀርባቸውን ለእግዚአብሔር ስለሰጡ እግዚአብሔርም በእራሳቸው እምቢተኝነት እንዲጠነክሩ አደረገ። እግዚአብሔርን ስላልተቀበሉ የእግዚአብሔርን ሥራ ለማየት፥ ቃሉን ለመስማትም ሆነ መንገዱን ለመረዳት እጅግ እንዲከብዳቸው አደረገ።

በኢሳይያስ ጊዜ በነበሩ እስራኤላውያንም ላይ የተፈጸመው ነገር ተመሳሳይ ነው። እግዚአብሔር ነቢያትን በመላክ ንስሐ እንዲገቡ ጥሪ አደረገላቸው። እስራኤላውያን ግን ነቢያቱን ስላልተቀበሉ እግዚአብሔር በእምቢተኝነታቸው እንዲጠነክሩ አደረገ። ኢሳይያስ እግዚአብሔር የእንቅልፍን መንፈስ አፍስሶባቸዋል ይላል። ስለ መንፈሳዊ እውነት በግልጽ ለማሰብ እንዳይችሉና ወስነው ምላሽ እንዳይሰጡ ሆነዋል። እግዚአብሔርን ስላልተቀበሉት የሚከብድ ነገር አደረገባቸው።

የጳውሎስ የመጨረሻ ምሳሌው ከመዝ. 69፡22-23 የተሰጠ ነው። በመዝ. 69 ዳዊት እግዚአብሔር ከጠላቶቹ እንዲያድነው ያስማውን ጩኸት እናገኛለን። እነዚህ ጠላቶቹ ዳዊትን እያጠቁና ሊያጠፉት እየሞከሩ ነበር። በቁጥር 22 እና 23 ላይ ዳዊት እግዚአብሔርን በተለይ የሚጠይቀው መልካም ነገራቸውን (በማዕዳቸው) ለሚበሉት መልካም ምግብ የተሰጠ መግለጫ ተጠቅሞ ወጥመድና ዕንቅፋት እንዲያደርግባቸው ነው። ጳውሎስ በእርሱ ዘመን የነበሩ አይሁዶችን

ለመግለጥ ይህን ጥቅስ ተጠቅሞበታል። ልክ የዳዊት ጠላቶች ዳዊትን በማጥቃት እግዚአብሔር ያስቀመጠውን ንጉሥና የእግዚአብሔርን ጽድቅ እንዳልተቀበሉ ሁሉ፤ አይሁዶችም የእግዚአብሔር ሕዝብ የሆነውን ክርስቲያንና ደኅንነትን በክርስቶስ በኩል ያደረገውን የእግዚአብሔርን ዕቅድ ተቃወሙ። የእግዚአብሔርን ዕቅድና የእግዚአብሔርን ሕዝብ በመቃወማቸው እግዚአብሔር መልካም ነገራቸውን እንኳ በእነርሱ ላይ በመጠቀም ወጥመድና ዕንቅፋት አደረገባቸው። እግዚአብሔርን ስለተቃወሙ ወደ እርሱ መቅረብን የሚከብድ ነገር አደረገባቸው።

እነዚህ ሦስት ጥቅሶች እግዚአብሔር የሰውን የኃጢአተኝነትና የሞኝነት ምርጫ እንደሚያከብር የሚያስታውሱ ናቸው። ሰዎች እግዚአብሔርን አንቀበልም ሲሉ እግዚአብሔር የራሳቸውን መንገድ እንዲሄዱ ይተዋቸውና በእምቢተኝነታቸው እንዲጸኑ ያደርጋል፤ ነገር ግን እነርሱ እግዚአብሔርን ስለተዉ እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን አያጥፍም፤ የሰጠውን የተስፋ ቃል መፈጸሙን ይቀጥላል። ለእስራኤላዊያን የገባውን ቃል ኪዳን እንደ ጳውሎስ ባሉ ኢየሱስን እንደ አዳኛቸውና እንደ መሢሐቸው በተቀበሉ ሰዎች በኩል እየፈጸመ ነበር። አንዳንድ ጊዜ የምናያቸው ሁኔታዎች እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን እንዳጠፈ ሊያስመስሉብን ይችላሉ። የእስራኤል ክርስቶስን ያለመቀበል እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደተወ አስመስሎ ነበር። ዛሬም የሰዎች ዐመፅ እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር እንዳልቆመ ሊያስመስል ይችላል። የሰው እምቢተኝነት እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን እየፈጸመ እንዳልሆነ በሚያስመስልበት ጊዜ እንኳ፤ የተስፋ ቃሉን እየፈጸመ ነው።

14ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ቃል እንዳልፈጸመ ሆኖ የተሰማህን ጊዜ አስብ። በዚህ ጊዜ የነበርክበትን ሁኔታ በማስታወሻ ደብተርህ ጻፈው።

አንዳንድ ጊዜ በዚህ ዘመን ያሉ ክርስቲያኖችም እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር እንዳልቆመና የሰጣቸውን የተስፋ ቃል እንዳልፈጸመ አድርገው ይቆጥራሉ። አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያን ወላጆች ልጆቻቸውን በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ቢያሳድጉም እንኳ ልጆቹ እግዚአብሔርን ይተዉና የራሳቸውን መንገድ ይሄዳሉ። ወላጆችም እግዚአብሔር እንዳልረዳቸው ይሰማቸዋል። አንዳንድ ጊዜ በእግዚአብሔር ሕዝቦች መካከል ድርቅና ራብ ይሆናል። እግዚአብሔር እንዳልተጠነቀቀላቸው

ይመስላል። አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያን ተማሪዎች በጥናታቸው ታማኝና ትጉህ ሆነው፤ ነገር ግን የጠበቁትን ማርክ አያገኙም፤ ስለዚህ ለታማኝነታቸውና ለትጋታቸው እግዚአብሔር ተገቢውን ዋጋ እንዳልከፈላቸው ይሰማቸዋል። አንዳንድ ጊዜ አማኞች እግዚአብሔር አንድ ውሳኔን እንዲያደርጉ ወደዚያ እንደመራቸው ይሰማቸውና ያንን እርምጃ ይወስዳሉ። በዚያን ጊዜም በርካታ ችግሮች ወደ ሕይወታቸው ይመጣሉ። በውሳኔአቸው እግዚአብሔር በትክክል እንዳልመራቸው በማሰብ ያዝናሉ። አንዳንድ ጊዜ አማኞች አንድ ጓደኛቸው ወይም ዘመዳቸው ክርስቶስን እንደ አዳኙ እንዲቀበል ይጸልያሉ፤ ነገር ግን ያ ዘመዳቸው ወይም ጓደኛቸው ልቡ ለውንጌል እየደነደነና እየቀዘቀዘ ይመጣል።

በእነዚህ ዓይነት ጊዜያት በሙሉ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ታማኝ እንዳልሆነ ማሰብ ቀላል ነው፤ ነገር ግን ፈጥኖ ያለመፍረድ በጣም አስፈላጊ ነው። የአንዳንድ ሰዎች ኃጢአትና የተሳሳተ ደካማ ውሳኔ ቃሉን እንዳልጠበቀ በሚያስመስልበት ጊዜ እንኳ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ቃሉን ይጠብቃል። የአብዛኛው የአይሁድ ክርስቶስን ያለመቀበል፤ እግዚአብሔር ለእስራኤል የገባውን ቃል እንዳላሟላ ቢያስመስለውም፤ ለሚያምኑት ለጥቂት ቅሬታዎች ግን ቃሉን በታማኝነት እየጠበቀ ነው። እግዚአብሔር ሁልጊዜ የሰውን ነፃ ፈቃድ ያከብራል። አንድ ሰው እግዚአብሔርን አልቀበልም ሲል እግዚአብሔር የራሱን መንገድ እንዲሄድ ይተወዋል። ሰው የእግዚአብሔርን መንገድ በሚተውበት ጊዜ እንኳ እግዚአብሔር ቃል ኪዳንን ለመፈጸም ሁልጊዜ በሥራ ላይ ነው።

15ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) በ14ኛ ጥያቄ እግዚአብሔር ከእኔ ጋር አልሆነም ወይም ታማኝ አልሆነልኝም ብለህ የጻፍከውን ነገር ወደኋላ መለስ ብለህ አስበው። እግዚአብሔርንና ፍቃዱን ብትከደው፤ እርሱም የሰጠህን ተስፋ የሚያጥፍብህ ይመስልሃልን? እንዴት? ለ) ወይስ በከደት ጊዜም እንኳ ቢሆን የሰጠህን ተስፋ እንደማያጥፍብህ ታምናለህ?

አንዳንድ ጊዜ አማኞች በማያምኑ ሰዎች ስደት ይደርስባቸዋል። አንዳንድ ጊዜም ጓደኞቻቸው ቃላቸውን ላይጠብቁላቸው ወይም ሊክዱአቸው ይችላሉ። አንዳንድ ጊዜ የሰዎች ታማኝ ያለመሆን፤ ራስ ወዳድነትና ሐሜት የእግዚአብሔርን ሰዎች ሊጎዱ ይችላሉ፤ በእነዚህ ሁኔታዎች ሁሉ ውስጥ እንኳ እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ቃሉን እንደሚጠብቅ ማወቅ አለብን። ሰዎች በፈቃዳቸው በእርሱ ላይ ቢያምጹ

እንኳ ቃሉን በታማኝነት ይጠብቃል። ሮሜ 11: 1-10 እግዚአብሔር ቃሉን እንደማያጥፍ ያስታውሰናል። ምንም እንኳ ሌሎች እያወቁ ቢተዉትም እርሱ ግን ለሕዝቡ የተሰፋ ቃሉን እንደታማኝነቱ መጠን ይጠብቅላቸዋል።

ሮሜ 11: 1-10 ማጠቃለያ፡- ከእስራኤላዊያን መካከል አንዳንዶቹ የእግዚአብሔርን ጸጋ ባለመቀበላቸው ምክንያት ቃሉ አይታጠፍም።

ሁለተኛ ቀን፡

ሮሜ 11: 11-24

በሮሜ 11 ጳውሎስ፡ እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን የተስፋ ቃል ፈጸመ ወይስ ሳይፈጽም ቀርቷል? የሚለውን አሳብ ያጠቃልላል። በሮሜ 11: 1-10 ጳውሎስ እንደ እርሱ ያሉ ለእግዚአብሔር መሢሕ ምላሽ የሰጡና ኢየሱስን እንደ ግል አዳኛቸው የተቀበሉ ሰዎች እንዳሉ ያመለክታል። የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል የተፈጸመው ለእነዚህ ሰዎች ነው። አብዛኛዎቹ አይሁዶች የእግዚአብሔርን የጽድቅ መንገድ ትተው፤ የራሳቸውን የጽድቅ መንገድ ቢከተሉም እንኳ እግዚአብሔር ክርስቶስን ለተቀበሉ ቅሬታዎቹ እስካሁንም የተስፋ ቃሉን እየጠበቀ ነው።

በሮሜ 11: 11-24 ጳውሎስ እግዚአብሔር ለእስራኤላዊያን የሰጠውን ተስፋ ቃል ለምን እንዳላጠፈ የሁለተኛውን ምክንያት ማጠቃለያ አሳብ ያቀርባል። እግዚአብሔር ቃል ኪዳንን ያላጠፈው እርሱ የአይሁዶችን ዐመፀኝነት ወደ በጎ ስለ ለወጠው ነው። የብዙ አይሁዳዊያንን ዐመፀኝነት እግዚአብሔር ምሕረቱን ለአሕዛብ ለመግለጥ ተጠቀመበት።

16ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 11: 11-24 አንብብ። ጳውሎስ «እንግዲህ የተሰናከሉ እስኪወድቁ ድረስ ነውን?» የሚለውን ጥያቄ እንዴት ይመልሰዋል? (አዲሱ ትርጉም፡- የተሰናከሉት ለዘለዓለም ነውን ይላል)?

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አይሁዶች በማመፃቸው ምክንያት አሕዛብ ምን አገኙ? ለ) በአይሁዶች ማመፅ ምክንያት ዓለምስ ምን አገኘ?

18ኛ ጥያቄ፡- ጳውሎስ በአሕዛብ መካከል በሚሰጠው አገልግሎት ምክንያት በአይሁዶች መካከል ምን ይሆናል ብሎ ተስፋ ያደርጋል?

19ኛ ጥያቄ፡- አይሁዶች ወደ ክርስቶስ ሲመጡ ምን ይፈጠራል?

20ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ጳውሎስ በቁጥር 16 የሚሰጠውን መግለጫ

ተመልከት። የበኩራት ፍሬዎችና ሥሩ የሚያመለክተው ማንን ይመስልሃል? ለ) ቡሆውና ቅርንጫፎቹ የሚያመለክቱት ምንድን ነው?

ሐ) መግለጫው ማለት የፈለገው ነገር ምንድን ነው?

21ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ጳውሎስ በቁጥር 17 የሚሰጠውን መግለጫ ተመልከት። አንዳንድ የጓሮ ወይራ ቅርንጫፎች ምን ሆኑ? (አዲሱ ትርጉም መልካም ወይራ ይለዋል)። ለ) ይህ መግለጫ ምን የሚያመለክት ይመስልሃል? ሐ) አንዳንድ የበረሃ ወይራ ቅርንጫፎችስ ምን ሆኑ? መ) ይህ መግለጫስ ምን ይመስልሃል?

22ኛ ጥያቄ፡- የጳውሎስን መልእክት የሚያነቡ አሕዛብ ከእግዚአብሔር የወይራ ዛፍ ስለተጨመሩ መመካት የሌለባቸው ለምንድን ነው? ከቁ. 17-21 ከሚገኘው የተረዳኸውን ያህል ጥቀስ።

23ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከራሳቸው የወይራ ዛፍ ተቆርጠው የወደቁት ለምንድን ነው? አሕዛብ ወደዚህ የወይራ ዛፍ የገቡት ለምንድን ነው? ለ) የእግዚአብሔርን ቸርነት ካልተቀበሉ አሕዛብ ምን ይሆናሉ?

24ኛ ጥያቄ፡- አይሁዶች በክርስቶስ ማመን ቢጀምሩ ምን ይሆናሉ?

በሮሜ 11:11 ጳውሎስ የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ተፈጽሞ እንደሆነና እንዳልሆነ እንደገና ይጠይቃል፤ ነገር ግን በተለየ መንገድ ይጠይቃል። የቀድሞው ትርጉም «የተሰናከሉት እስኪወድቁ ድረስ ነውን?» ይላል። አዲሱ ትርጉም የጳውሎስን ጥያቄ የበለጠ ግልጽ ያደርገዋል፤ «የተሰናከሉት ለዘላለም ሊጠፉ ነውን?» ጳውሎስ አይሁዶች የተሰናከሉት ክርስቶስን ባለመቀበላቸው እንደሆነ ይገልጻል። ይህ መሰናከል ግን የእግዚአብሔር ልዩ ሕዝብ መሆናቸውን ተቋርጧል ማለት ነውን? ይህ መሰናከል ማለት ወደ እግዚአብሔር የደገንነት ተስፋ ቃልና በረከት ሊመለሱ ጨርሶ አይችሉም ማለት ነውን? ጳውሎስ ይህንን ጥያቄ ሮሜ 11:1 በመለሰበት በተመሳሳይ መንገድ ይመልስዋል። «አይደለም» የሚለውን ጠንካራውን የግሪክ ቃል ይጠቀማል። የአይሁድ ዐመፀኝነት እስከ መጨረሻው አይደለም። ነገር ግን እግዚአብሔር ይህን ዐመፀኝነታቸውን የጸጋውንና የደገንነቱን በረከት ለአሕዛብም ለመስጠት ተጠቀመበት። በሮሜ 11:11-24 የሚገልጠው ይህንን ነው።

በመጀመሪያይቱ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ በሙሉ አይሁዶች ወንጌልን አንቀበልም ሲሉ፡፡ ሐዋርያት ወደ አሕዛብ ዘወር ይሉ ነበር። (ይህን የሚያሳዩ ክፍሎች ከ13ኛው ትምህርት ከመጀመሪያው ቀን ጥናትህ 9ኛውን ጥያቄና የ4ኛውን ቀን ጥናት የሐዋርያት ሥራ ጥቅሶችን

ተመልከት)። ጳውሎስ «አሕዛብ» ሲል፥ በዓለም ሁሉ ያሉ አይሁድ ያልሆኑ ሕዝቦችን ማለቱ ነው። ጳውሎስ «መተላለፋቸው» የሚለው የአይሁዶች ክርስቶስን አለመቀበል የእግዚአብሔርን የደኅንነት ብልጽግና ለቀረው ዓለም ሁሉ አተረፈ። ይህ ማለት ግን አይሁዶች ለዘለዓለም ጠፉ ማለት አይደለም። ወደፊት ለእነርሱ «የሙላት» ጊዜ ይመጣላቸዋል። ይህ ማለት ክርስቶስን እንደ መሢሕና አዳኝ ይቀበሉና የእግዚአብሔርን ሙሉ የደኅንነት በረከት ያገኛሉ ማለት ነው። የደኅንነትም ባለጠግነት ለአይሁድም ሆነ ለአሕዛብ ስለሚሆን ከሁሉም የላቀ ይሆናል።

እግዚአብሔር የአይሁዶችን በክርስቶስ አለማመን ወንጌልን ለአሕዛብ ማለትም በዓለም ላይ ለሚገኙ አይሁድ ላልሆኑ ሁሉ ለማድረስ ተጠቀመበት፤ ነገር ግን ለአይሁዶች ተስጥቶት የነበረውን የተስፋ ቃል አሁን አሕዛብ ስለተቀበሉት፥ ሊማሩት የሚገባቸው አራት ትምህርቶች አሉ። በእግዚአብሔር ለአሕዛብ እንደተለየ ሐዋርያ ሆኖ፥ ጳውሎስ እነዚህን አራት ትምህርቶች አይሁድ ላልሆኑት የመልእክቱ አንባቢዎች በጣም አስፈላጊ መሆናቸውን አውቆ ሊያስተምራቸው ይጀምራል።

1. የመጀመሪያ ትምህርት፥ እግዚአብሔር ወደ አሕዛብ ዘወር ያለበት አንዱ ምክንያት አንዳንድ አይሁዶች በመቅናት ኢየሱስን በማመን የሚገኘውን የደኅንነትን መልካም ዜና እንዲቀበሉ ነው። ጳውሎስ፥ አሕዛብ ወደ እግዚአብሔር መምጣታቸውንና በክርስቶስ የሆነውን የደኅንነት በረከቶች ሐሜት እንደሚያደርጉ ሲያዩ፥ አይሁዶች ቀንተው ክርስቶስን ለመቀበል እንደገና ያስተውሉ ይሆናል ብሎ ተስፋ ያደርግ ነበር። አሕዛብ የመንፈስ ቅዱስ ኃይል ሲኖራቸው በመከራቸው ውስጥ ያላቸውን ሰላም፥ ለወደፊት ያላቸውን ተስፋ፥ በመካከላቸው ያለውን ፍቅር፥ በአስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ ያላቸውን ደስታና እርካታ፥ ሌሎች ቁጣና ቅብጥብጥነት ሲሞላባቸው እነርሱ የሚኖራቸውን ትዕግሥትና ችርነት በማየት ይህ አሕዛብ ያላቸው ነገር እንዲኖራቸው ይፈልጉ ይሆናል ብሎ ተስፋ ያደርግ ነበር። የራሳቸውን የደኅንነት የተስፋ ቃል በረከት በቅናት ይፈልጉት ይሆናል ብሎ አሰበ። ደኅንነት የሚያመጣውን በረከት ለማግኘት አንዳንድ አይሁዶች በቅናት ክርስቶስን ይፈልጉ ይሆናል ብሎ ተስፋ አደረገ።

በዚህ ዘመን ያሉ ክርስቲያኖች እራሳቸውን አንዳንድ ጥያቄዎች ሊጠይቁ ይገባል። የእኔ ሕይወት ሌሎች ሰዎች እንዲኖራቸው

የሚመኙትን ያህል ብቃት አለውን? በሕይወቴ ሰላምና ደስታ፥ ተስፋና ፍቅር ይታያልን? ሌሎች ሰዎች ወደ እኔ ሕይወት እያዩ እኔ ያለኝ ሕይወት እንዲኖራቸው ይመኛሉን?

25ኛ ጥያቄ፡- እስቲ ስለ ራስህ ሕይወት ለጥቂት ደቂቃዎች አስብ።
ሀ) በእምነትህ እንዲቀኑ የማያደርግ፥ በቅርብ ለሰዎች ያሳየኸው ክርስቲያናዊ ያልሆነ ዝንባሌ ምንድን ነው? ለ) በዚህ ሳምንት፥ ሌሎች ሊኖራቸው የሚመኙት ዓይነት ሕይወት እንዴት ማሳየት ትችላለህ?

2. አሕዛብ እንዲማሩት ጳውሎስ የሚፈልገው ሁለተኛ ትምህርት፡- አይሁዶች አሁን ክርስቶስን ባይቀበሉም እንኳ አንድ ቀን እንደሚቀበሉት ነው። የእነርሱ ዓለመቀበል ለቀረው አለም ከእግዚአብሔር ጋር የመታረቅ ዕድል አስገኝቷል። እነርሱም ክርስቶስን ሲቀበሉ አማኞች ሁሉ ያላቸውን የዘላለምን ሕይወት ያገኛሉ። ጳውሎስ አሁንም የመልእክቱን አንባቢዎች የሚያስታውሰው፡- አንድ ቀን ወደፊት አይሁዶች ወደ ክርስቶስ እንደሚመጡ ነው። ይህንን በጥልቀት በሮሜ 11:25-32 ይገልጻል።
3. አሕዛብ የሆኑ የመልእክቱ አንባቢዎች እንዲረዱት ጳውሎስ የሚፈልገው ሦስተኛው ነገር፡- አይሁዶች አሁንም ቢሆን የእግዚአብሔር ልዩና የተመረጡ ሕዝቦች መሆናቸውን ነው። ይህንን ለማስረዳት ሁለት መግለጫዎችን ይጠቀማል። የመጀመሪያው ሊጥ (አሮጌው የአማርኛ ትርጉም «ቡሆ» የሚለው ነው) ቅዱስ ከሆነ፥ የቀረውም ሊጥ ቅዱስ ይሆናል። የአንድ ዛፍ ሥር ቅዱስ ከሆነ፥ ቅርንጫፎቹም ቅዱስ ይሆናሉ። በጳውሎስ መግለጫ የመጀመሪያው ሊጥና የዛፍ ሥር ቅዱሳን ከሆኑ፥ ቅርንጫፎቹም ቅዱሳን ይሆናሉ። በጳውሎስ መግለጫ የመጀመሪያው ሊጥና የዛፍ ሥር የሚወክሉት የአይሁድን የእምነት አባቶች አብርሃምን ይስሐቅንና ያዕቆብን ነው። የቀረው ሊጥና የዛፍ ቅርንጫፎች ደግሞ የቀረውን የእሥራኤል ሕዝብ ይወክላሉ። የእምነት አባቶች የእግዚአብሔር የተለዩ ሕዝቦች እንዲሆኑ በእግዚአብሔር የተመረጡና የተለዩ ስለሆኑ፥ የቀረው የእስራኤል ሕዝብም የእግዚአብሔር የተለየ ሕዝብ ነው። ይህ አይሁዶች እግዚአብሔርን ቢተውትም እንኳ እግዚአብሔር እነርሱን እንዳልተወ ለአሕዛብ ማስታወሻ ነበር። አሁንም ቢሆን አይሁዶች ለእግዚአብሔር የተመረጡ ሕዝቦች ናቸው።

4. ጳውሎስ አሕዛብ የሆኑት የመልእክቱ አንባቢዎች እንዲረዱት የሚፈልገው አራተኛው ትምህርት ስለ ኩራት ነው። ይህንን ትምህርት ለማስተማር ጳውሎስ የወይራ ዛፍን መግለጫ ይጠቀማል። የእግዚአብሔርን የተመረጡ ሕዝቦች እንደለመለሙ የጓሮ ወይራ አቅርቦት ይቀራል። ከአብርሃም ጊዜ ጀመሮ ይህ የወይራ ዛፍ የእሥራኤል ሕዝብ ነው፤ ዳሩ ግን አብዛኞቹ እስራኤላዊያን የእግዚአብሔርን መሢሕ ኢየሱስን ሳይቀበሉ ቀሩ። እነዚህ ከዛፍ ተቆርጠው እንደ ወደቁ ቅርንጫፎች ናቸው። አሁን የዛፍ አካል አይደሉም። የእግዚአብሔርን መሢሕ አንቀበልም ስላሉ የእግዚአብሔር የተመረጡ ሕዝቦች አካል አይደሉም። ጳውሎስ አሕዛብን ደግሞ ከሌላ የበረሃ የወይራ ዛፍ እንደሆኑ ቅርንጫፎች አድርጎ ያቀርባቸዋል። እነዚህ ቅርንጫፎች ከራሳቸው ዛፍ ተቆርጠው ከጓሮ የወይራ ዛፍ ጋር የተጣበቁ ናቸው። እነዚህ በክርስቶስ በማመናቸው ምክንያት ወደ እግዚአብሔር ሕዝብ የመጡ አሕዛብ ናቸው። ከዚህ በፊት የእግዚአብሔር ሕዝብ ባይሆኑም እንኳ፣ የእግዚአብሔር ሕዝብ አካል በመሆን ለእስራኤል የሰጠውን የደኅንነት ተስፋ ቃል በረከቶች ተካፋይ ሆኗል።

26ኛ ጥያቄ፡- ኤፌ. 2:11-13፣19፤3:6 አንብብ። እነዚህ ቁጥሮች እንደ ሮሜ 11:17-24 የሚያስተምሩት እውነት እንዴት ነው?

ኤፌሶን 2 እና 3 እንደ ሮሜ 11 ተመሳሳይ የሆነ እውነት ያስተምራል። አሕዛብ በአንድ ወቅት በሙሉ ለሙሉ ከእግዚአብሔር ተቆርጠው ወድቀው እንደነበር ይናገራል። ወደ እግዚአብሔር የሚቀርቡበት አንዳችም መንገድ አልነበራቸውም። እግዚአብሔር ለእስራኤላዊያን ከሰጣቸው ግሩም ከሆኑት የተስፋ ቃል የተቆረጡ ነበሩ። የደኅንነታቸው ተስፋና በረከቶች ሁሉ በእስራኤላዊያን በኩል የሚመጡ ነበሩ። እግዚአብሔር ግን አሁን ያንን ሁሉ ለወጠው። ወደ እግዚአብሔር በክርስቶስ እምነት በኩል ሲመጡ አሕዛብ የእግዚአብሔር የተለዩ ሕዝቦች በመሆን ዜግነት ተቀበሉና የእግዚአብሔር ግሩም የሆነውን የደኅንነት ተስፋ ቃል ተካፋይ ሆኑ።

አንዳንድ የአሕዛብ ክርስቲያኖች በዚህ ምክንያት በኩራት ሊፈተኑ ይችላሉ። አንዳንድ አይሁዶች ክርስቶስን አንቀበልም ስላሉ እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ የእነርሱን ቦታ እንደወሰዱ ሊሰማቸውና ሊመኩ

ይችላሉ። አሁን እነርሱ የእግዚአብሔር ምርጥ ሕዝቦች አካል እንደሆኑ ተሰምቶአቸው ሊመኩ ይችላሉ። ስለዚህ ጳውሎስ በመጀመሪያ እናንተ የዛፍን ሥር እየደገፋችሁ አይደለም፤ ሥሩ ግን እናንተን ደግፎአችኋል። ይህ ማለት አይሁዳዊ የሆኑ ክርስቲያኖች በምንም መንገድ የእነርሱ ባለ ዕዳ አይደሉም ማለት ነው። ይልቁንም አሕዛብ ለሆኑ ክርስቲያኖች እስራኤላዊያን ባለውለታ ናቸው። በአንድ ወቅት ከእግዚአብሔር ሕዝብ የተቆረጡ ነበሩ፤ አሁን ግን የእስራኤላዊያን ባለውለታ ናቸው። በአንድ ወቅት ከእግዚአብሔር ሕዝብ የተቆረጡ ነበሩ፤ አሁን ግን የእስራኤላዊያንን የበረከት ቃል ኪዳኖች ሊካፈሉ ዕድል አላቸው፤ ስለዚህ ለእስራኤል ያለባቸውን ውለታ መዘንጋት የለባቸውም። ሁለተኛው ጳውሎስ የሚያስጠነቅቃቸው ነገር እነዚህ አይሁዶች ከእግዚአብሔር ሕዝብ የተቆረጡት ለምን እንደሆነ እንዳይዘነጉ ነው። የተቆረጡት ባለማመናቸው ነበር። ስለዚህ የትዕቢት መንፈስ ወደ አሕዛብ ከገባ፥ በእግዚአብሔር ጸጋ ብቻ መታመናቸውን ካቆሙ፥ በእግዚአብሔር ላይ ያላቸው እምነት በኩራትና በራስ መተማመን ቢቀየሩ፥ እግዚአብሔር ከአይሁድ ዞር እንዳለ ከአሕዛብም ዞር ይላል። አሕዛብ ለደኅንነታቸው በትሕትና በእግዚአብሔር መታመንን መቀጠል እንጂ፥ እግዚአብሔር ከአይሁድ ወደ እነርሱ ዞር ስላለ እንዳይኮሩ መጠንቀቅ አለባቸው።

ጳውሎስ ስለ ሁለቱ ወይራ ዛፎች የሰጠው ትምህርት ስለ እግዚአብሔር ባሕርይ ሁለት በጣም ጠቃሚ የሆኑ ነገሮችን ያስተምረናል። እግዚአብሔር ችርና (አዲሱ ትርጉም ርኅሩኅ ይለዋል) ጪካኝ፥ መሃሪና ጻድቅ እንደሆነ ያስተምረናል። እግዚአብሔር ጪካኝ ነው ማለት እግዚአብሔር ለሰዎች የማይራራ ክፉ ነው ማለት፥ አይደለም፤ ነገር ግን በሕይወታቸው ባለው ኃጢአትና እርሱን ባለመቀበላቸው ላይ ያለው አቋም ጠንካራ ነው ማለት ነው። አንድ አይሁዳዊ በእግዚአብሔር ላይ ሲያምፅ እግዚአብሔር ጭካኔውንና ጻድቅነቱን ከተመረጠው ሕዝብ አንዱን በማስወገድ ያሳያል። ችርናነቱንና ርኅሩኄውን ደግሞ ደኅንነቱን ለአሕዛብ በመስጠት ይገልጻል። ዳሩ ግን አሕዛብ ከእምነት ከተመለሱ፥ ኩራት ከተሰማቸውና ደኅንነታቸውን በራሳቸው ከፈለጉ እግዚአብሔር ጭካኔውንና ጻድቅነቱን እነርሱንም በመተው ይገልጻል። እግዚአብሔር አሕዛብን ትቶ የምሕረቱን ማስተላለፊያ ለሌሎች ሊያደርግ ይችላል። ደግሞም አይሁዶች ወደ እግዚአብሔር በእምነት ከተመለሱና ኢየሱስን እንደ መሢሕና እንደ

አዳኝ ከተቀበሉ እግዚአብሔር እንደገና የተመረጡ ሕዝቦች አካል ያደርጋቸዋል። ጳውሎስ ቀጥሎ ስለ ወይራ ዛፍ ይናገራል። አሕዛብ አስቀድሞ የእግዚአብሔር የተመረጡ ሕዝቦች አልነበሩም። እነርሱ «የበረሃ» ወይራ ዛፍ አካል ነበሩ። እግዚአብሔር የእርሱ ያልሆኑትን አሕዛብን በእምነት በመጡ ጊዜ የእርሱ ሕዝብ እንዳደረጋቸው፤ የተመረጡት ሕዝቦቹን አይሁዶችንም በእምነት ወደ እርሱ ከመጡ እንደገና ተቀብሎ የራሱ ሕዝብ ሊያደርጋቸው እንደሚችል የተረጋገጠ ነው።

ይህ ክፍል ለአሕዛብ ክርስቲያኖች በጥብቅ የሚያስታውላቸው ነገር፡- ደኅንነታቸው የተገኘው እግዚአብሔር በቸርነቱ የአይሁድ ለወንጌል እምቢተኝነትን ለበጎ የለወጠው በመሆኑ ነው። አብዛኛዎቹ አይሁዶች መልካሙን የወንጌል ምሥራች ባለመቀበላቸው እግዚአብሔር ቃሉን አጥፏልን? አላጠፈም ምክንያቱም በአይሁዶች እምቢተኝነት ውስጥ እግዚአብሔር በሥራ ላይ ነበር። እግዚአብሔር የሰጠው ተስፋ ቃል ያላሟላ በመሰለበት ሁኔታ ውስጥ የተስፋ ቃሉን ለማስፋፋትና የበለጠ ለመፈጸም ተጠቅሞበታል። እስራኤል የእግዚአብሔርን መሢሕ አልቀበልም ባለች ጊዜ እግዚአብሔር ይህን ሁኔታ ወንጌልን በሚሊዮን ለሚቆጠሩ አሕዛብ ለማስፋፋት ተጠቀመበት። የአይሁድን እምቢተኝነት ለእነርሱ የሰጠውን ተስፋ ቃል በዓለም ዙሪያ ለሚገኙ አሕዛብ ለማስፋፋት ተጠቀመበት። የሰዎችን ኃጢአት ምሕረቱን እጅግ በሰፊው ለመግለጥ ተጠቀመበት።

ብዙ ጊዜ ሰዎች እግዚአብሔር ታማኝ እንዳልሆነላቸውና ለእነርሱ የሰጠውን የተስፋ ቃል እንዳላሟላ መስሎ ይሰማቸዋል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ቃል እንዳላሟላ መስሎ የሚታይበትን ሁኔታ፤ ምሕረቱን በሌላ መንገድ ለመግለጽ ይጠቀምበታል። የዮሴፍን ታሪክ አስብ። ዮሴፍ ወደ ግብፅ በተሸጠበት ጊዜና ጳላም በፈርዖን እስር ቤት በነበረበት ጊዜ እግዚአብሔር ታማኝ እንዳልሆነለት ተሰምቶት ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር ግን እንደዚህ መስሎ የነበረውን ነገር ለዮሴፍና ለወንድሞቹ ምሕረቱን ለማድረግ ተጠቀመበት። ዮሴፍን ለባርነት መሸጥና በእስር ቤት መጣል የግብፅ ንጉሥ እንዲሆንና ከራብ ቤተሰቡን በሙሉ እንዲያድን ተጠቀመበት።

27ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር የተሰፋ ቃሉን ለሕዝቡ ያልጠበቀበት የሚመስልበት ሌላ ሁኔታ ከመጽሐፍ ቅዱስ የምታስታውሰው አለን? አንድ ወይም ሁለት ምሳሌዎችን በማስታወሻ ደብተርህ ጻፍ።

መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር የተሰፋ ቃሉን ያልጠበቀ የሚመስሉ በርካታ ታሪኮች ያሉበት መጽሐፍ ነው። አብርሃም እግዚአብሔር ልጅን ሊሰጠው የሰጠውን ተስፋ ቃል እስኪፈጽምለት መቶ ዓመታት ጠብቋል። ሙሴ እስራኤላዊያንን ከግብፅ መርቶ ከማውጣቱ በፊት አሥሩን መቅሰፍቶችንና የፈርዖንን ቁጣ መታገሥ ነበረበት። ዳዊት እግዚአብሔር ቃል የገባለትን በትረ መንግሥቱን ከማግኘቱ በፊት በምድረ በዳ መንከራተትና ሳኦል ብዙ ጊዜ ሊገድለው እስከሚደርስ እንኳ መታገሥ ነበረበት። ጳውሎስ ራሱ እግዚአብሔር ተስፋ እንደገባለት ሮሜ እስኪደርስ ድረስ በታላቅ ብጥብጥ ለመሞት ደርሷል፤ ታስሯል፤ በመርከብ ሆኖ በማዕበል መናወጥ መከራን አይቷል። ሳይፈጸም ሊቀር የመሰለ አንድ ትልቅ ታሪክ ደቀ መዛሙርት የእስራኤል ንጉሥ ይሆናል ብለው ይጠብቁት የነበረው ንጉሥ ከተሰቀለ በኋላ የተሰማቸው ታላቅ የተስፋ መቁረጥ ታሪክ ነው። እግዚአብሔር ግን በትንሣኤ ቃሉን ፈጸመ። እነዚህ ታሪኮች ሁሉ ለጊዜው የታጠፉ የሚመስሉ የእግዚአብሔር ተስፋ ቃሎች ምሕረቱን በሥፋት ለመግለጥና መልካም ነገርን ለመፈጸም ተጠቀመበት። እግዚአብሔር የአብርሃምን ትዕግሥት ለዓለም ሁሉ ታላቅ ተአምራቱን ለመግለጽ ተጠቀመበት። እግዚአብሔር የፈርዖንን ግትርነት እርሱ ከግብፅ አማልክት ሁሉ የላቀ ታላቅና ጠንካራ መሆኑን ለማሳየት ተጠቀመበት። እግዚአብሔር የዳዊትን በምድረበዳ መንከራተት ታማኝ የሆኑ ሰዎች ኃይልን በመመሥረት በእስራኤላውያን መካከል መተጋገዝን ለማዳበርና እርሱንም የሰዎች መሪ እንዴት እንደሚኮን ለማስተማር ተጠቀመበት። እግዚአብሔር የጳውሎስን መታሰርና ለመርከብ ማዕበል አደጋ መጋለጥ ለነገሥታትና ለገዢዎች ይሰብክ ዘንድ ተጠቀመበት። እግዚአብሔር የኢየሱስ ክርስቶስን ስቅለት ለዓለም ሁሉ ደኅንነት እንዲሆን ተጠቀመበት። እግዚአብሔር ሁልጊዜ የታጠፉ ቃል ኪዳኖች የሚመስሉ ነገሮችን ምሕረቱን ለሌሎች በስፋት የመግለጫ ዕድል አድርጎ ተጠቅሞበታል።

28ኛ ጥያቄ፡- ለአንተ ወይም ለሌላው ሕይወት እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ቃል ያጠፈ የመሰለበት፣ ያንን ሁኔታ ግን ምሕረቱን በሰፊው በመግለጥ አንድ መልካም ነገር ያደረገበት ሁኔታ

ታስታውሳለህን? ቢያንስ አንድ እንደዚህ ዓይነት ነገር በማስታወሻ ደብተርህ ላይ ጻፍ።

የሮሜ 11:11-24 ማጠቃለያ፡- የእስራኤላውያን ወንጌልን አለመቀበል የአሕዛብን መዳን ስላስከተለ የእግዚአብሔር ቃል አልታጠፈም።

ሦስተኛ ቀን፡

ሮሜ 11:25-32

ሮሜ 11 እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እንዳልተወ የሐዋርያው ጳውሎስ ደግሞ ማረጋገጫ ነው። ለእስራኤል የሰጠውን የተስፋ ቃሉ ሁሉ እንደሚጠበቅ እርግጠኛ ነበር። በሮሜ 11:1-10 እግዚአብሔር እስራኤልን ያልተወበት ምክንያት ምንም እንኳ አብዛኛዎቹ አይሁዶች የእግዚአብሔርን የደገንነት መንገድ ባይቀበሉም፤ እንደ ጳውሎስ ያሉ የእግዚአብሔርን ጸጋ የተቀበሉ ቅሬታዎች (ቅሪቶች) ስለ ነበሩ ነው። በዚያን ጊዜ እንኳ ጌታ ኢየሱስን ለተቀበሉ አይሁዶች እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ይጠበቅ ነበር። በሮሜ 11:11-24 ጳውሎስ አሕዛብ ለሆኑ የመልእክቱ አንባቢዎች፤ እግዚአብሔር የእስራኤልን ዓመፀኝነት እነርሱን ለማዳን እንደተጠቀመበት ያስታውሳቸዋል። ይህ ማለት እግዚአብሔር አይሁዶችን ትቷል ማለት አይደለም፤ ነገር ግን እርሱ በጸጋው የተስፋ ቃሉን ለእነርሱ እየጠበቀ ለሌሎችም ሰጥቷል ማለት ነው። አሁን በሮሜ 11:25-32 እግዚአብሔር እስራኤልን እንዳልተወ ጳውሎስ ግልጽና የመጨረሻ ማረጋገጫ ይሰጣል።

29ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 11:25-32 አንብብ። ጳውሎስ አሕዛብ የሆኑ የመልእክቱ አንባቢዎችን ምሥጢር ሊያስተምራቸው የፈለገው ለምንድን ነው?

30ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእስራኤል የዓመፀኝነት ግትርነት የሚቆየው እስከ መቼ ነው? ለ) ከዚያ በኋላ ምን ይሆናል?

31ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንድ አዳኝ ወደ እስራኤል ከጽዮን ሲመጣ እግዚአብሔር ለእስራኤል ምን ያደርጋል? ለ) እግዚአብሔር ይህንን እንደሚያደርግ እስራኤል ምን ማረጋገጫ አላት?

32ኛ ጥያቄ፡- በወንጌል ምክንያት እስራኤላዊያን ጠላቶች ናቸው ሲል ጳውሎስ ምን ማለቱ ነው?

33ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር እስካሁን ድረስ እስራኤልን የሚወደው

ለምንድን ነው?

34ኛ ጥያቄ፡- ጳውሎስ ስለ እግዚአብሔር ስጦታና ስለ ጥሪው ምን ይላል?

35ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከቁ. 30-32 በአይሁድም ሆነ በአሕዛብ መካከል እውነት የሆነ ነገር ምንድን ነው? ለ) ከቁ 30-32 ባለው ስፍራ እግዚአብሔር ለአይሁድም ሆነ ለአሕዛብም ያሳየው ባሕርይ ምንድን ነው?

በሮሜ 11 በሙሉ ጳውሎስ ለአንባቢዎቹ የሚያስታውሰው፡- አንድ ቀን እስራኤላዊያን ወደ እግዚአብሔር በንስሐ እንደሚመለሱ ነው። በቁ. 11 የተሰናከሉት ለዘለአለም ሊጠፉ እንዳልሆነ ይናገራል። በቁ. 12 ደግሞ የእስራኤል «ሙላት» የሚገለጥበት ጊዜ እንዳለና በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር ባለጠግነት ሐሤት እንደሚያደርጉ ይናገራል። በቁ. 15 ደግሞ አንድ ቀን ወደ እግዚአብሔር ሊመለሱና በእርሱ ዘንድ ተቀባይነት አግኝተው በሙታን ትንሣኤ ሕይወት ሐሤትን እንደሚያደርጉ ተጽፏል። በቁ. 16 ደግሞ እስራኤላዊያን እስከ አሁንም ድረስ ቅዱስ ወይም የተመረጡ ሕዝቦች ናቸው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የእምነት አባቶችን መርጧልና ይላል። በቁ. 23 እግዚአብሔር እንደገና ወደ ጓሮ የወይራ ዛፍ ላይ እንደሚተክላቸው ይናገራል። በደኅንነት ተስፋ ቃሉ እንዲሳተፉ እግዚአብሔር እንደገና የተመረጠው ሕዝቡ አካል ያደርጋቸዋል።

አሁን በሮሜ 11:25-32 ጳውሎስ እነዚህን ነገሮች በሙሉ ይሰበስብና ግልጽ ወደ ሆነ የትምህርትነት አንድነት ያመጣል። ወደፊት አንድ ጊዜ እስራኤል ሁሉ ስለሚድኑ የእግዚአብሔር ቃል አልታጠፈም። እስራኤል ወደ እግዚአብሔር ትመልሳለች። በምትመለስበት ጊዜ እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የሰጠውን የደኅንነት ተስፋ ቃላት በሙሉ ይፈጽምላቸዋል።

ጳውሎስ አሕዛብ ለሆኑት የመልእክቱ አንባቢዎች ሊያስተምራቸው ያለ ምሥጢር እንዳለ ይነግራቸዋል። ጳውሎስ «ምሥጢር» የሚለውን ቃል በአዲስ ኪዳን ሲጠቀምበት፡- በአንድ ወቅት ተደብቆ የነበረ አሁን ግን በክርስቶስ የተገለጠና ለሚሰሙ ሁሉ የሚታወጅ ነገር ነው። ጳውሎስ ሊያስተምር የፈለገው ምሥጢር የእስራኤላዊያን በጠንካራ ልባቸው ወንጌልን አንቀበልም ማለታቸው ለዘለዓለም የሚቆይ አይደለም። ወደፊት አይሁዳውያን ሁሉ ወደ እምነት ይመጣሉ። ይህ ጊዜ ከክርስቶስ

ዳግም ምጽአት ጥቂት ቀደም ብሎ ሳይሆን አይቀርም። በዚያ ጊዜ እግዚአብሔር በቅድሚያ ከአሕዛብ ጋር የሠራበት የቤተ ክርስቲያን ዘመን ያበቃል። እግዚአብሔር ያወቃቸው አሕዛብ በሙሉ ወደ እምነት ሲመጡና በክርስቶስ ሲደገፉ እግዚአብሔር የቤተ ክርስቲያን ዘመን እንዲያበቃ ያደርግና ኢየሱስ ይመጣል። በዚያን ጊዜ እስራኤላውያን ሁሉ ይድናሉ።

በዚያን ጊዜ «እስራኤል ሁሉ ይድናል» ማለት ምን ማለት ነው? ይህ ጥቅስ በተለያዩ የክርስትና ቡድኖች የሚሰጠው ትርጉም የተለያየ ነው። አንዳንድ ክርስቲያኖች የሚያምኑት ክርስቶስ ከመመለሱ ጥቂት ቀደም ብሎ አብዛኛው የአይሁድ ሕዝብ ክርስቶስን እንደ አዳኛቸው እንደሚቀበሉ ነው፤ ነገር ግን የዚህ ጥቅስ የተሻለ አተረጓጎም አለ።

- 36ኛ ጥያቄ፡- ዘካ. 12:1-4 አንብብ። ሀ) በመጨረሻው ቀን በኢየሩሳሌም ምን ይሆናል? ለ) በኢየሩሳሌም ይህ ሲሆን፥ እግዚአብሔር ምን ይሠራል? ሐ) በዚያን ጊዜ እስራኤል «የወጉትን» እንዴት ያዩታል?

37ኛ ጥያቄ፡- ሆሴዕ. 3:4-5 አንብብ። ሀ) እስራኤል ለረጅም ጊዜ የምትኖረው ያለ ምንድን ነው? ለ) ከዚያ ጊዜ በኋላ እስራኤል ምን ታደርጋለች?

38ኛ ጥያቄ፡- ኤር. 31:31-34 አንብብ። እግዚአብሔር ለእስራኤል ወደፊት ሊያደርግ ቃል ኪዳን የገባው ነገር ምንድን ነው? ልታገኝ የቻልከውን ያህል በርካታ ነገሮችን ጻፍ።

39ኛ ጥያቄ፡- ሕዝ. 36:22-38 አንብብ። እግዚአብሔር ለእስራኤል ወደፊት ሊያደርግ ቃል ኪዳን የገባው ነገር ምንድን ነው? ልታገኝ የቻልከውን ያህል በርካታ ነገሮችን ጻፍ።

በዘካርያስ 12 በመጨረሻው ቀን የዓለም ሕዝቦች በሙሉ ኢየሩሳሌምን ለመውጋት እንደሚሰበሰቡ የተነገረ ቃል አለ። በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር የራሱን ከተማ በመከላከል ሕዝቡ ለሆኑት ለአይሁድ የጸጋ መንፈስ ያፈስሳቸዋል። አይሁዶችም «የወጉትን ያዩታል» ደግሞም ያለቅሳሉ። «የወጉትም» የሚለው ቃል የሚናገረው ስለ ጌታ ኢየሱስ መሆኑ አንዳችም ጥርጣሬ የለውም። የዚህ ክፍል አባባል በእግዚአብሔር መንፈስ ሥራ ምክንያት አይሁዶች ጌታ ኢየሱስ በሚመለስበት ጊዜ ያዩትና በእርሱ ላይ ባደረጉት ነገር እያለቀሱ ንስሐ ይገባሉ፤ ማለት ነው። በእርሱ ላይ በማመገባቸው ንስሐ ይገባሉ፤ በእምነት ወደ እርሱ ይመለሳሉ።

ይህንን አተረጓጎም የሚቀበሉ በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች፥ አንዳንድ አይሁዶች ጌታ ኢየሱስን ባይቀበሉም እንኳ፥ የእስራኤል ሕዝብ በሙሉ በዚያን ጊዜ ንስሐ ገብተው ወደ ክርስቶስ እንደሚመጡ ይስማማሉ። በዚያን ጊዜ የሆሴዕ 3:4-5 ትንቢት ይፈጽማል። ምንም እንኳ እስራኤል ለረጅም ጊዜ ከዳዊት ቤተሰብ የሆነ ንጉሥና ከሚያቀርቡት መሥዋዕት ጋር የሚያመልኩበት ቤተ መቅደስ ለረጅም ጊዜ ያልነበራቸው ቢሆንም በዚያን ጊዜ ከኃጢአታቸው ንስሐ ገብተው ወደ ጌታ ይመለሳሉ። እስራኤል ያለ ንጉሥና ያለ መሥዋዕት የነበረችበት ጊዜ የአሁኑ የልብ ግትርነቷ ጊዜ ነው። ክርስቶስ ዳግም በሚመጣበት ጊዜ ግን ክርስቶስን አልቀበልም ካሉበት ኃጢአታቸው በንስሐ ተመልሰው ወደ እርሱ ይመጣሉ።

እግዚአብሔር ከእስራኤል ጋር የነበረውን ጉዳይ አልጨረሰም ። ምንም እንኳ አብዛኛዎቹ እስራኤላዊያን የራሳቸውን መሢሕ ያልተቀበሉ ቢሆንም፥ እርሱን የሚቀበሉበት ጊዜ ይመጣል። በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር ለእስራኤላዊያን በብሉይ ኪዳን የገባውን የደኅንነት ቃል ኪዳኖች በሙሉ ይፈጽማል። ከእነዚህ ቃል ኪዳኖች አንዳንዶቹ የትኞቹ ናቸው? እነዚህ ቃል ኪዳኖች ከሚገልጹ ከበርካታ ጥቅሶች ሁለቱ ኤር. 31:31-34 ና ሕዝ. 36:22-28 ናቸው። በእነዚህ ክፍሎች እግዚአብሔር ከእስራኤላዊያን ጋር አዲስ ቃል ኪዳንን ያደርጋል። ኃጢአታቸውን ይቅር ለማለትና መንፈስ ቅዱስን ሊሰጣቸው በዚህም በግላቸው እርሱን እንዲያውቁትና ሕጉን ለመታዘዝ ፍላጎትና ኃይል እንዲኖራቸው ቃል ኪዳንን ሰጣቸው። አይሁዶችን ወደ እስራኤል ወደ ምድራቸው እንደሚመልሳቸው ቃል ኪዳን ገባላቸው። ሰላምን፥ እውነተኛ ፍርድንና ምድራቸውን እንደ አትክልት ስፍራ የሚያደርግ ብልጽግናን እንደሚሰጣቸው ቃል ገባላቸው።

እግዚአብሔር እነዚህን የደኅንነት ቃል ኪዳኖች እስካሁንም ድረስ እያሟላ እንደሆነ ለማረጋገጥ ጳውሎስ ኢሳ. 59:20-21 ይጠቅሳል። በዚህ ስፍራ ነፃ አውጭው ከሰማያዊቷ ጽዮን ሲመጣ፥ የእስራኤልን ኃጢአት ለማስወገድ ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን ስለገባ፥ የእስራኤልን ዓመፅ እንደሚያስወግድ ተጠቅሷል። ይህ ማለት ክርስቶስ ወደ ምድር ሲመጣ የእስራኤል ጠንካራ ልብ ይቀልጥና እርሱን በመቀበል የኃጢአትን ይቅርታ ያገኛሉ።

አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ይህ የእስራኤላዊያን ወደ እግዚአብሔር መመለስ የሚፈጽመው በቤተ ክርስቲያን ዘመን መጨረሻ፣ ልክ ክርስቶስ ዳግም ከመምጣቱ በፊት እንደሆነ ያምናሉ። ብዙ አይሁዶች ወደ ክርስቶስ የሚመለሱት እርሱ ወደ ምድር ከመምጣቱ ጥቂት ቀደም ብሎ እንደሆነ ያምናሉ። ሌሎች ደግሞ የእስራኤል መመለስ የሚሆነው ከክርስቶስ ዳግም ምጽአት ሰኋላ ወዲያውኑ ሆኖ፣ ክርስቶስ ለ1000 ዓመት በምድር ከሚነግሥበት ጊዜ በፊት ነው ብለው ያምናሉ። ሁሉም የሚስማሙበት አንድ ነገር ግን እስራኤላዊያን በሙሉ ክርስቶስን አንቀበልም ባሉበት ኃጢአታቸው ወዲያውኑ ንስሐ ገብተው ወደ እርሱ እንደሚመጡ ነው።

ጳውሎስ አሕዛብ ለሆኑ የመልእክቱ አንባቢዎች እግዚአብሔር ከእስራኤል ጋር ያለውን ጉዳይ ገና ያለመጨረሱን ምሥጢር ለማስተማር ለምን ፈለገ? የቤተ ክርስቲያን ዘመን በሚፈጸምበት ጊዜ እግዚአብሔር ወደ ተመረጠው ሕዝቡ ወደ እስራኤል እንደሚመለስ እንዲያውቁ ለምን ፈለገ? ይህንን እንዲያውቁ የፈለገው እንዳይኮሩና እንዳይታበዩ ነው (ቁ. 25)። አሕዛብ፣ እግዚአብሔር እስራኤልን ትቶ አሕዛብን ያለመተካቱን ማወቅ አለባቸው። የእስራኤል ሕዝብ ክርስቶስን አልቀበልም ያለ ቢሆንም እንኳ እግዚአብሔር እስካሁንም ድረስ ይወዳቸዋል፤ ቃል ኪዳንንም ይጠብቅላቸዋል።

በቁ. 28 ጳውሎስ በአሁኑ ጊዜ አይሁዳዊያን የክርስቶስ ኢየሱስን ወንጌል እንደሚጠሉ ይገልጻል። በአሁኑ ጊዜም ቢሆን እንኳ የክርስቶስ ወንጌል ጠንካራ ተቀናቃኞች አይሁዶች ናቸው። ወንጌልን መስበክ የሚቃወሙ ሕጎች ካሉባቸው መንግሥታት ውስጥ አንዱ የእስራኤል መንግሥት ነው። ምንም እንኳ አይሁዶች የኢየሱስ ወንጌል ጠላቶች ቢሆኑም እግዚአብሔር አሁንም ይወዳቸዋል። ለምን? ምክንያቱም እግዚአብሔር በሁኔታዎች ላይ ያልተመሠረተ ፍቅሩን ለመስጠት፣ ለእስራኤል ሕዝብ አባቶች፡- ለአብርሃም፣ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ቃል ገብቷልና ነው። እግዚአብሔር እነርሱንና የእነርሱን ዘሮች ለእርሱ የተለዩ ሕዝቦች እንደሆኑ በመጥራት በሮሜ 9፡4-5 የተጠቀሱትን ልዩ ስጦታዎች በሙሉ ሰጥቷቸዋል። ደግሞም እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ሲገባና ስጦታን ሲሰጥ ተመልሶ ሊወስድ አይችልም። ሮሜ 11፡29 «እግዚአብሔር በጸጋው ስጦታና በመጥራቱ አይጸጸትም» ይላል። ይህ ማለት የእግዚአብሔርን ቃል ኪዳን ሊሰርዝ የሚችል አንዳችም ነገር የለም ማለት ነው። እስራኤል አንድ ቀን ወደ ክርስቶስ በመምጣት

የእግዚአብሔርን የደኅንነት በረከቶች ሁሉ ትቀበላለች፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ለእምነት አባቶች ቃል ኪዳን ስለገባና እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ከገባ ደግሞ ሊያጥፍ ጨርሶ ስለማይችል ነው።

ነገር ግን እግዚአብሔር ሁልጊዜ ቃል ኪዳኑን መጠበቅ ብቻ ሳይሆን ሁልጊዜ ምሕረቱን በሰፊው ለማድረስ ይሠራል። በሮሜ 9:22-29 እና ሮሜ 11:11-24 ጳውሎስ ለመልእክቱ አንባቢዎች እግዚአብሔር የእስራኤልን እምቢተኝነት ምሕረቱን ለአሕዛብ ለመግለጥ እንደተጠቀመበት አስተምሯል። አሁን ያንን በማስታወስ አዲስ አሳብን ደግሞ ይጨምርላቸዋል። አሕዛብ ለእግዚአብሔር የማይታዘዙ ሆነው ሳለ እግዚአብሔር የአይሁዳዊያንን አለመታዘዝ ተጠቅሞ ምሕረቱን ገልጾላቸዋል። በተመሳሳይ መንገድ ክርስቶስን ባለመቀበላቸው እስራኤላዊያን በአሁኑ ጊዜ እግዚአብሔርን ያልታዘዙ ቢሆኑም አንድ ቀን ምሕረቱን ለእነርሱ ይገልጣል። አሁን ለአሕዛብ እየገለጠው ያለውን ምሕረቱን ወደፊት ለአይሁድ ይገልጣል። ዓለም በሙሉ፥ አሕዛብም ሆኑ አይሁድ ለእግዚአብሔር ለመታዘዝ እምቢ ብለዋል። ባለመታዘዛቸው ምክንያት እግዚአብሔር እያንዳንዱን ሰው በእስር እንዲቆይ አድርጓል። ከዚህ እስር አንድ የመውጫያ መንገድ ብቻ አለ፤ ይህም የእግዚአብሔር ምሕረት ነው። እርሱ መሐሪ ስለሆነና ሁልጊዜ ምሕረቱን ለሌሎች ስለሚገልጥ ምሕረቱን ለሁሉም እንዲደርስ አደረገ። አይሁድና አሕዛብ በሙሉ ባለመታዘዝ በእስር ላይ ያሉ ቢሆኑም የእግዚአብሔርን ምሕረት ሊቀበሉ ይችላሉ።

ጳውሎስ በዚህ ጉዳይ የጀመረውን ገለጻ በተመሳሳይ መንገድ ይጨርሰዋል። ይህም ስለ እግዚአብሔር ምሕረት በመናገር ነው። እስራኤል መሢሕን ያልተቀበለች ቢሆንም፥ እግዚአብሔር ለቅድመ አባቶቻቸው የገባውን ቃል ኪዳን በመጠበቅ እስራኤልን ወደ ምድሯ በመመለስ፥ በምድሯ ደኅንነትንና ብልጽግናን ይሰጣታል። የጳውሎስ ትምህርት በዚህ ዘመን ላለን ክርስቲያኖችም የሚሆን ማስገንዘቢያ አለው። አንዳንድ ጊዜ፥ ዛሬም እግዚአብሔር ለልጆቹ ቃሉን እንዳልጠበቀ የሚመስልበት ሁኔታ አለ።

40ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 11:25-32 እግዚአብሔር ቃሉን ለአንተ ያልጠበቀ በሚመስልህ ጊዜ እንዴት ያጽናናሃል?

ሮሜ 11:24-32 የእግዚአብሔር ስጦታና ጥሪ የማይታጠፍ መሆኑን በማስገንዘብና የእግዚአብሔር ሕዝብ የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን

እንደማይሻር በማስታወስ ያጽናናል። ብዙዎች ክርስቶስን ለመቀበል እምቢ በማለታቸው፤ የእግዚአብሔር ቃል ለእስራኤል የተሻረ እንዳስመሰለ ሁሉ፤ ዛሬም እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሰጠው ቃል የወደቀ የሚመስልበት ሁኔታ አለ፤ ነገር ግን በመጨረሻ እግዚአብሔር ቃሉን በመጠበቅ ለእስራኤል የገባውን ቃል ኪዳን ሁሉ ይፈጽማል። እንዲሁም ዛሬ እግዚአብሔር ለሕዝቡ የገባውን ቃል ኪዳን ሁሉ ይፈጽማቸዋል። ስለዚህ የእግዚአብሔር ሕዝቦች እግዚአብሔር ለሕዝቡ የገባውን ቃል ሊያሟላ እንዳልቻለ ተሰምቷቸው ቢያዝኑም የታሪኩን መጨረሻ ገና እንዳላዩ ማስታወስ አለባቸው። በመጨረሻ እግዚአብሔር ልክ እንደተናገረው ያደርጋል።

41ኛ ጥያቄ፡- ለ14ኛ ጥያቄ የሰጠኸውን መልስ ወደኋላ ተመልሰህ ተመልከት ሀ) እግዚአብሔር የሰጠውን ተስፋ ቃል እንደማይፈጽም የቆጠርህባቸውን ሌሎች ጊዜያት ታስታውሳለህ? በተጨማሪ አንድ ወይም ሁለት ምሳሌዎችን ስጥ። ለ) ለ14ኛ ጥያቄና ለ41ህ ጥያቄ የሰጠኸቸውን መልሶች በጥንቃቄ ተመልከት። በመጀመሪያው አሳብህ እግዚአብሔር ተስፋ ቃሉን አላሟላም ብለህ ባሰብክቸው ነገሮች፤ በኋላ እግዚአብሔር እንዴት ተስፋ ቃሉን እንደ ፈጸመልህ ለማየት ችለሃልን? አዎ ከሆነ በማስታወሻ ደብተርህ ላይ ጻፈው።

የሮሜ 11:25-32 ማጠቃለያ፡- ወደፊት እስራኤል በሙሉ ስለሚድኑ እግዚአብሔር የሰጠውን የተስፋ ቃል አላጠፈም።

አራተኛ ቀን፡

ሮሜ 11:33-36 እና ከሮሜ 9-11 ክለሳ

እግዚአብሔር የሰጠህን የተስፋ ቃል እንዳጠፈብህ ሆኖ ተሰምቶህ ያውቃል? ሮሜ 9-11 ውስጥ ሐዋርያው ጳውሎስ የሚታገልባቸው ስሜቶች እነዚህ ናቸው። እግዚአብሔር የጳውሎስን ሕዝብ የሆነውን ሕዝብ እስራኤልን እንደ ራሱ ልዩ ሕዝብ አድርጎ መርጦአል። በጣም በርካታ በረከቶችን ቃል ገብቶላቸዋል። እስራኤል ግን የራሳቸውን መሢሕ፤ ጌታ ኢየሱስን አልተቀበሉም። ይህ ማለት እግዚአብሔር የሰጠውን የተስፋ ቃል ዋጋ የለውም ማለት ነው? እግዚአብሔር ለእስራኤል የገባውን ቃል ኪዳን ካጠፈ፤ በክርስቶስ የሚያምኑትን ሁሉ ሁልጊዜ እንደሚወድና እንደሚጠበቅ የሰጠውን ተስፋ ቃል ይታጠፋል

ማለት ነው? በሮሜ 9-11 ጳውሎስ የእግዚአብሔር ፍቅርና የእግዚአብሔር ቃል ለእስራኤል እንዴት እንዳልታጠፈ ያስረዳል።

በመጀመሪያ ደረጃ፡ የእግዚአብሔር ቃል አልታጠፈም፤ ምክንያቱም እስራኤላውያን ሁሉ የቃል ኪዳን ልጆች አይደሉም (ሮሜ 9)። በብሉይ ኪዳን ጊዜ እንኳ በሥጋ የአብርሃም ልጆች የሆኑ በሙሉ የአብርሃም መንፈሳዊ ልጆች አይደሉም። በብሉይ ኪዳን ጊዜ እንኳ የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን የተሰጠው በእርሱ ለተመረጡ ልጆች ነው።

በሁለተኛ ደረጃ፡ የእግዚአብሔር ቃል ያልታጠፈበት ምክንያት እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን የደኅንነት መንገድ አንቀበልም ያሉት በራሳቸው ነፃ ፈቃድ ስለሆነ ነው (ሮሜ 10)። ደኅንነት በእምነት ብቻ እንደሆነ የሰሙና የተረዱ ቢሆንም፤ ደኅንነትን በራሳቸው መንገድ ፈለጉ።

በሦስተኛ ደረጃ፡ የእግዚአብሔር ቃል አልታጠፈም የምንልበት ምክንያት፡- እግዚአብሔር እንደ ጳውሎስ ያሉ ኢየሱስን እንደ መሢሐቸው የተቀበሉ ሰዎችን እያዳነ ስላለ ነው። በተጨማሪ አይሁዶች ክርስቶስን ለመቀበል እምቢ ማለታቸውን እግዚአብሔር ለአሕዛብ ምሕረቱን ለመግለጥ ተጠቀመበት።

በአራተኛ ደረጃ፡ የእግዚአብሔር ቃል ያልታጠፈበት ምክንያት፡- ወደፊት እግዚአብሔር እስራኤልን በሙሉ ወደ ንስሐና ወደሚያድን እምነት ስለሚያመጣቸው ነው (ሮሜ 11)። የእስራኤልን ያለመታዘዝ በአንድ ወቅት የማይታዘዙ የነበሩ አሕዛብን ለማዳን እንደተጠቀመበት፤ ለአሕዛብ የገለጠውን ምሕረት በተጨማሪ በማስፋት ለማይታዘዙ አይሁድም ይጠቀምበታል። በመለኮታዊ ጥበብ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ቃሉን የሚጠብቅበትና ምሕረቱን የሚገልጥበትን መንገድ ያገኛል።

ይህ አሳብ በአእምሮው እያለ ጳውሎስ እጅግ ታላቅና ለማንም ሰው ከመረዳትና ከመገመት በላይ ስለሆነው ስለ እግዚአብሔር ጥበብ እግዚአብሔርን የሚያመሰግን መዝሙር ይጽፋል።

42ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 11፡33-36 አንብብ። ሀ) ጳውሎስ የእግዚአብሔርን ባለጠግነት፤ ጥበብና እውቀት እንዴት ይገልጻል? ለ) ፍርዱንና መንገዱን እንዴት ይገልጻል።

43ኛ ጥያቄ፡- «የጌታን ልብ ያወቀው ማን ነው? ወይስ አማካሪው ማን ነበር? ወይስ ብድራቱን ይመልስ ዘንድ ለእርሱ አስቀድሞ የሰጠው

ማን ነው?» ብሎ ጳውሎስ ሲጠይቅ የሚጠብቀው መልስ ምን ነበር?
 አዲሱ ትርጉም የዚህን መልስ ግልጽ ያደርገዋል።
 44ኛ ጥያቄ፡- በሮሜ 11፡36 ጳውሎስ ስለ እግዚአብሔር የሚለው
 ነገር ምንድን ነው?

ጳውሎስ ከእስራኤል ሕዝብ ጋር እግዚአብሔር ስለ ሠራው ሥራ ሲያስብ በእግዚአብሔር ምሕረትና ጥበብ ባለጸገነት ተደነቀ። አይሁዶች በእርሱ ላይ በማመፃፀፍና ልባቸውን በማጠንከራቸው፤ እግዚአብሔርን ለሚያምኑ አይሁዶች ብቻ ሳይሆን በምድር ለሚኖሩ ሕዝብም ሁሉ ምሕረቱን የሚገልጽበትና ለአይሁዶችም ተስፋ ቃሉን የሚጠብቅበትን መንገድ አገኘ። ይህ አሳብ ጳውሎስን ለዚህ ጠቢብ ለሆነ እግዚአብሔር የምሥጋና ጸሎት እንዲያደርግ ረዳው።

በመጀመሪያ ጳውሎስ እግዚአብሔርን ጥልቅ ስለሆነው ባለጠገነቱ፤ ጥበቡና እውቀቱ ያመሰግናል። የጳውሎስ አባባል ምናልባት እግዚአብሔር በጥበብና በእውቀት ባለጠጋ ነው ማለቱ ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን የበለጠ ደግሞ እግዚአብሔርን ስለ ምሕረቱ ባለጠገነት (ክቄ 30-32 የሚናገረው ስለ ምሕረቱ ስለሆነ)፤ ስለ እውቀቱና ስለ ጠቢብነቱ እያመሰገነ ይሆናል። እግዚአብሔር የበለጸገ ምሕረቱን ለማሳየት የተጠቀመበት መንገድ ምን ያህል አዋቂ እንደሆነ ያሳያል። የእግዚአብሔር አስተሳሰብና ዕቅድ ጥልቅ ስለሆነ ማንም ውሳኔውን ሊመረምር ወይም መንገዱን ለመረዳት የሚችል የለም። እግዚአብሔር ውሳኔ ሲያደርግ ወይም በአንድ ነገር ላይ ሲፈርድ ይህንን ያደረገበትን ምክንያት ሰዎች ሙሉ በሙሉ ሊረዱት ጥልቅ ይሆንባቸዋል። እግዚአብሔር ዓላማውን ከግብ ለማድረስ አንድን መንገድ መሄድ ሲፈልግ ማንም ሰው ይከተለው ዘንድ መንገዱን አያገኘውም።

የእግዚአብሔርን ጥበብና ታላቅነት ለማሳየት ጳውሎስ ሦስት ጥያቄዎችን ይጠይቃል፡-

1. የጌታን ልብ ሊያውቅ የሚችል አለን?
2. እግዚአብሔርን ለመምከር ወይም ጠቃሚ አሳብ ለመስጠት የሚችል ብልህ የሆነ ሰው አለን?
3. እግዚአብሔር አንድ ነገር አስፈላጊነት ያገኘውና ያበደረው፤ ብድራቱንም ከእግዚአብሔር የሚጠብቅ ሰው አለን? እግዚአብሔር ከሰው እስኪፈልግ ድረስ የደኸየበት ጊዜ አለን? እግዚአብሔር በምንም ነገር ይሁን የማንም ባለ እዳ ነውን?

ለሁሉም ጥያቄዎች መልሱ አንድ ነው፤ አዲሱ የአማርኛ ትርጉም ግልጽ እንደሚያደርገው «ማንም የለም»። የእግዚአብሔርን አእምሮ መረዳት የሚችል፤ እግዚአብሔርን መምከር የሚችል፤ እግዚአብሔር የሚያስፈልገው ነገር ጎድሎት ያየ ወይም እግዚአብሔርን ባለ ዕዳ ያደረገ ማንም ሰው የለም። እግዚአብሔር እጅግ ጠቢብና ታላቅ ስለሆነ ማንም ሊወዳደረው አይችልም።

ጳውሎስ የእግዚአብሔርን ታላቅነት ስለ እግዚአብሔርና ስለ ፍጥረቱ ዝምድና በመናገር በአንድ በበለጠ በብዙ መንገድ ይገልጻል። ጳውሎስ እግዚአብሔር ፈጣሪ (ከእርሱ)፤ ገዢና የፍጥረታት ጠባቂ (በእርሱ)፤ ፍጥረታት ሁሉ ለእርሱ የተፈጠሩ (ለእርሱ) ናቸው ይላል። ፍጥረት የተገኘው ከእርሱ ነው፤ ምንጩ እርሱ ነው። ፍጥረት ያለ እርሱ ሊኖር አይችልም፤ በአንድነት የያዘው እርሱ ነው። የፍጥረታት ዓላማ እርሱን እንዲያገለግሉና ለእርሱ ክብር እንዲያመጡ ነው። ምን ዓይነት ታላቅ አምላክ ነው! ክብር ሁሉ ለእርሱ ይገባዋል።

የሮሜ 11፡33-36 ማጠቃለያ፡- እግዚአብሔር ከሰዎች ጋር ባለው ግንኙነት ጥበቡና መንገዱ ከአእምሮአችን በላይ መሆኑን ያሳያል፤ ስለዚህ ለእርሱ ክብር ሁሉ ይገባዋል።

ጳውሎስ ሮሜ 9ን በጥያቄና በአእምሮ ውጥረት ስሜት ጀምሮ ሮሜ 11ን በታላቅ ድልና በምሥጋና ዘግቶታል። ይህን ልዩነት ያስከተለው ምንድን ነው? የእግዚአብሔርን ባሕርይ መረዳት ነው። ዛሬም ቢሆን የእግዚአብሔርን ባሕርይ መረዳት በአማኞች ሕይወትና ዝንባሌ ላይ የሚያመጣው ለውጥ አለ።

45ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 9-11 እንደገና አንብብ። ስለ እግዚአብሔር ጠባይና ባሕርይ የተማርከውን ነገር በሙሉ በማስታወሻ ደብተርህ ጻፍ።

46ኛ ጥያቄ፡- ስለ እግዚአብሔር ሉዓላዊነትና ስለ ሰው ኃላፊነት ሮሜ 9-11 ምን ያስተምረናል?

47ኛ ጥያቄ፡- ከፍተኛ ችግር ውስጥ ያለ አንድ ሰው ወደ አንተ ቢመጣና እግዚአብሔር ተስፋ ቃሉን እንዳልጠበቀለትና ከጎኑ እንዳልቆመ አድርጎ ቢነግርህ፤ በዚህ ችግር ውስጥ ሊረዳው የሚችል ምክር ከሮሜ 9-11 እንዴት ታቀርብለታለህ? ከእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ የምታገኘውን መልስ በሙሉ ጻፍ።

ሮሜ 9-11 የእግዚአብሔርን ባሕርይና ጠባይ ለማስተማር የሚያስችሉ በርካታ ነገሮችን የያዘ ነው። ከእነዚህም ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

1. እግዚአብሔር ምሕረትን የተሞላ ቸር ነው። እግዚአብሔር ሁልጊዜ ምሕረቱንና ርኅራኄውን ለማይገባቸው ሰዎች የሚገልጥ ነው።
2. እግዚአብሔር ታማኝ ነው። እግዚአብሔር አደርገዋለሁ የሚለውን ነገር ሁልጊዜ ያደርገዋል።
3. እግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ ሉዓላዊ ነው። እርሱ ሁሉንም ነገሮች ይቆጣጠራል። ማንም ሰው ለእርሱ ሊያደርገው የሚገባውን ነገር ሊነግረው አይችልም።
4. እግዚአብሔር ጠቢብና ሁሉን አዋቂ ነው። አእምሮው ከሰዎች አስተሳሰብ ሁሉ በላይ ነው። ዕቅዱን አጥርቶ፣ የሚያውቅ ሰው ፍጹም የለም።
5. በነዚህ ምክንያቶች እግዚአብሔር ከፍጥረታቱ ሁሉ በላይ ነው።

በሮሜ 9-11 ውስጥ በግልጽ የምናገኘው አንዱ የእግዚአብሔር ባሕርይ ሉዓላዊነቱ ነው። ከመጀመሪያይቱ ቤተ ክርስቲያን ጀምሮ እግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ ሉዓላዊ መሆኑንና ሰዎች ሁሉ ለራሳቸው ተግባር ተጠያቂዎች መሆናቸውን ለማስረዳት ከፍተኛ ጥረት አድርገዋል። ጳውሎስ በዚህ ክፍል ጥያቄዎቹን እንዴት እንደመለሳቸው መመልከት በጣም የሚያስደስት ነው። በሮሜ 9 ጳውሎስ እግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ ሉዓላዊ ስለሆነ አንድ ሰው የተስፋ ቃል ልጅ በመሆን በእግዚአብሔር መመረጥ እንዳለበት ይናገራል። በሮሜ 10 ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን የደገንነት መንገድ እምቢ ሲሉ ሙሉ በሙሉ ተጠያቂዎች እንደሆኑ ይናገራል። በሆነ መንገድ የእግዚአብሔር ሉዓላዊነት የበላይ ተቆጣጣሪ ይሆናል እንጂ በፍጥረታቱ የነፃ ምርጫ ውሳኔ ውስጥ አይገባም። ጳውሎስ ይህንን ጥያቄ ከዚህ በላይ ለመመለስ አይሞክርም፤ ነገር ግን ሰዎች በትሕትና ወደ እግዚአብሔር በመምጣትና በእርሱ በመደገፍ የራሳቸውን ኃላፊነት እንዲወጡ ጥሪ ያደርጋል። የእግዚአብሔርን ችሮታ በመልካም ሥራቸው ለማግኘት ጥረት ማድረጋቸውን ማቆም አለባቸው። በግላቸው ነፃ የሆነውን የእግዚአብሔርን ጸጋ በመቀበል፣ የዚህን ጸጋ መልእክት ወደ ሌሎች ይዘው መሄድ አለባቸው።

እግዚአብሔርን በተመለከተ ስለ እነዚህ ነገሮች ማወቁ በጳውሎስ ሕይወት ውስጥ ተግባራዊ የሆነ ለውጥን የሚያመጡ ሆነዋል። እግዚአብሔር ለእስራኤል የገባው ቃል ኪዳን ያለውጤት መቅረትና ያለመቅረቱን በተመለከተና እግዚአብሔር ለአማኞች የሰጠው ተስፋ ቃል ሳይፈጸም የመቅረት ዕድል ለመኖሩና ያለመኖሩ ለሚነሡ ጥያቄዎች መልስ ይሰጣል። እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን እንዳጠፈ አማኝ በሚሰማው ጊዜ፥ ምን ማስታወስ አለበት?

- 1) የእግዚአብሔርን የሉዓላዊነት ዓላማ ለመረዳት እጅግ የሚከብድ ነው። አማኞች፥ እግዚአብሔር ቃል ኪዳንን እንዳጠፈባቸው ሆኖ ሲሰማቸው፥ እግዚአብሔር ሁሉን ነገር እንደሚቆጣጠርና ዓላማውን ለክብሩ እንደሚፈጽም ሊያስተውሉ ይገባል። የሰጠውን ተስፋ ቃል ሰዎች ከሚጠብቁት መንገድ ጨርሶ በተለየ ሁኔታ ሊፈጽም ይችላል።
- 2) እግዚአብሔር ለሰዎች የነፃ ፈቃድ ይሰጣል። እርሱን ለመቀበል ፈቃደኛ ሳይሆኑ ቀርተው፥ በራሳቸው መንገድ ቢሄዱ ይፈቅድላቸዋል። ይህን ሲያደርጉ ግን የእርሱ የመጨረሻ ዓላማ ሰረዘ ማለት አይደለም። የአንዳንድ ሰዎችን ዓመፅ ምሕረቱን ለሌሎች ለመግለጽና የተስፋ ቃሉን ለመጠበቅ ይጠቀምበታል።
- 3) እግዚአብሔር ሁልጊዜ የምሕረት አምላክ ነው። እርሱ የምሕረት አምላክ ስለሆነ ለፍጥረታቱ ሁልጊዜ ምሕረትን በተሞላና በርኅራኄ መንገድ ይሠራል።
- 4) የእግዚአብሔር ሕዝቦች የተስፋ ቃሉን እንዴት እየጠበቀላቸው እንዳለ ሳይረዱት ወይም ላያዩ ይችላሉ። በጳውሎስ ጊዜ እግዚአብሔር እስራኤላዊያንን እያዳነ እንደነበረ፥ ዛሬም እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን በግልጽ በማይታዩ በብዙ መንገዶች ይጠብቃል።
- 5) የእግዚአብሔር ሕዝቦች የታሪኩን መጨረሻ ገና አላዩም። እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን ያልጠበቀ እየመሰላቸው ትዕግሥት ሊያጡ ይችላሉ። እግዚአብሔር ግን ከመጀመሪያው ጀምሮ እስከ መጨረሻ ያለውን ያውቃል። አሁን ሊያዩት ባይችሉም እንኳ አደርገዋለሁ ያለውን ነገር አንድ ቀን በሙላትና በፍጹምነት ሲያደርገው ይመለከታሉ።

አማኞች የእግዚአብሔር ቃል እንደማይታጠፍ እርግጠኞች መሆን ይችላሉ። ቃል ኪዳንን ለእስራኤል እንደሚጠብቅ አንዳችም ጥርጥር የለም። በሮሜ 8 አማኝን ከእግዚአብሔር ፍቅር ሊለይ የሚችል አንዳችም ኃይል እንደሌለ የሰጠውን የተስፋ ቃል በእርግጥ ይጠብቃል። ለልጆቹ የሰጣቸውን ሌሎች የተስፋ ቃሎች እግዚአብሔር በእርግጥ ይጠብቃል።

የሮሜ 9-11 ማጠቃለያ፡- እግዚአብሔር በምሕረቱ ለእስራኤላዊያን የገባውን ቃል ኪዳን ይጠብቃል።

አምስተኛ ቀን፡ ክለሳ

ለሳምንታዊ ስብሰባ ዝግጅት ይሆንህ ዘንድ የዚህን ሳምንት ትምህርት ክልስ።

የሮሜ 11፡1-36 ማጠቃለያ፡- የእስራኤል የወደፊት ዕድል ደኅንነት ነው። የእግዚአብሔር ቃል ኪዳንና ምሕረት አይታጠፍም።

የሳምንታዊ ስብሰባ ጊዜ

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. የሳምንቱ የጸሎት ጊዜ፡- በዚህ ሳምንት ስላጠናሃቸው የእግዚአብሔር ባሕርያት ይኸውም፡- ስለ ምሕረቱ፣ ታማኝነቱ፣ ጥበቡ፣ ሉዓላዊነቱና ታላቅነቱ ለእግዚአብሔር ስገድለት።
3. ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ) በሮሜ 11 ጥናት መሠረት «እግዚአብሔር ለእስራኤል የነበረውን ፍቅር አቋርጧልን? ለሚል ጥያቄ ምን ትመልሳለህ?

ለ. 1. እያንዳንዱ ሰው እግዚአብሔር ታማኝ እንዳልሆነለትና በሕይወቱ ስለተሰማው ስለ አንድ ወቅት ይመስክር። 2. የዚህ ሳምንት ትምህርት እግዚአብሔር ታማኝ እንዳልሆነ የሚሰማውን ስሜት ለማስወገድ እንዴት ረድቶታል?

ሐ. የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን አይታጠፍም። እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ከሰጠ ያንን ቃል ኪዳን ሊሰርዝ አይችልም። ይህ እውነት በደኅንነት ትምህርት ላይና ክርስቲያን ለደኅንነቱ ስላለው ዋስትና ጉዳይ ላይ የሚሰጠውን ትምህርት ተወያዩበት።

መ. የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን አይታጠፍም። እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ከሰጠ ያንን ቃል ኪዳን ሊሰርዝ አይችልም። ይህ እውነታ በክርስቲያን መንፈሳዊ ሕይወት ላይ የሚኖረውን በጎ ተጽኖዎች ተወያዩ።

ሠ. የዚህ ምዕራፍ ትምህርት ክርስቲያን ስለ ደኅንነቱ ኩራት እንዳይሰማው ለመከላከል እንዴት ይረዳዋል?

ረ. ክርስቲያኖች ብቻቸውን ለክርስቶስ እንደቆሙና ማንም ለእግዚአብሔር ታማኝ እንዳልሆነ በሚሰማቸው ጊዜ የዚህ ሳምንት ትምህርት እንዴት ያጽናናቸዋል?